

Dragoceni spomini iz preteklosti
bogatijo našo sedanost,
da smelo gledamo v prihodnost.

Uvodne besede

Sedanjest je stičišče preteklosti in prihodnosti. Če poznamo preteklost, bomo bolje razumeli sedanjest in lažje gradili prihodnost. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta se v letošnjem letu ozira v preteklost, saj praznuje dva jubileja; in sicer 70 let srednjega šolstva na Muti in 30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu. Preteklost, ki je združila več šol, ponuja skupno prihodnost.

Srednja šola Slovenj Gradec in Muta je med šolskim letom v počastitev obeh obletnic pripravila kar nekaj dogodkov, med njimi tudi izdajo tega zbornika. Obe obletnici postavljata mejnike v razvoju srednješolskega izobraževanja v zgornji Dravski dolini in Slovenj Gradcu. Ob pogledu v preteklost vas vodimo skozi pomembne dogodke, odločitve in prizadevanja posameznikov in nekaterih skupnosti, ki so vplivali na razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja na Muti in v Slovenj Gradcu.

70 let srednjega izobraževanja na Muti predstavljamo v kratkem zgodovinskem pregledu izobraževalnih smeri oziroma srednje šole in skozi spomine predavateljev ter bivših dijakov in njihovih staršev.

30 let vzgojno-izobraževalnih programov lesarstva v Slovenj Gradcu in okolici je pomemben mejnik tudi v razvoju lesarstva v naši regiji, še posebej, ker časi lesarstvu niso bili vedno najbolj naklonjeni.

Koroška je z lesom izjemno bogata pokrajina, kar predstavlja posebno naravno danost. Zato bi si morali prizadevati, kako to bogastvo čim bolj vnesti v naš vsakdan in v trajnostno rabo.

V zborniku, ki je pred vami, želimo na pregleden način predstaviti tudi razvoj lesarskih programov v okviru Šolskega centra Slovenj Gradec. 30 let je dolga doba, dogajalo se je dobro in slabo, spreminjalo se je marsikaj, od preimenovanj šole, prihodov in odhodov dijakov, profesorjev, sprememb lokacij izobraževanja, sodelovanja z okoljem ...

Veliko odrekanja, naporov ter prilagodljivosti je bilo potrebno, da so se programi razvijali v skladu s potrebami okolja ter v skladu z ostalimi progami Šolskega centra Slovenj Gradec.

Ponosni smo na številne dosežke dijakov, hkrati pa tudi dober vtis, ki so ga pustili v procesu izobraževanja tako lokalni kot tudi širši okolici. Te so dosegali s svojim znanjem, delom ter ustvarjalnostjo. Na tem mestu jim izkazujemo posebno hvaležnost, hkrati pa se nadejamo upanja, da se lesarstvu obetajo boljši časi, večja konkurenčnost, hkrati pa, da se bi več mladih z veseljem ukvarjalo s to gospodarsko panogo.

Čestitke ob lepih jubilejih in veliko uspehov ter sodelovanja tudi v prihodnje!

Uredniški odbor

1 OB OBLETNICAH

SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA ... DANES

NAŠIH 70 LET

MOJIH 15 LET RAVNATELJEVANJA

BESEDE DIREKTORICE ŠOLSKEGA CENTRA SG

SREDNJA ŠOLA MUTA IN NJENIH 70 LET

NAGOVOR ŽUPANA MESTNE OBČINE SLOVENJ GRADEC

OB 70. OBLETNICI SREDNJE ŠOLE NA MUTI

2 SPREHOD SKOZI ČAS – PODOBA PRETEKLOSTI

70 LET SREDNJEGA ŠOLSTVA NA MUTI

SPOMINI NA SREDNJO ŠOLO

MOJA ŠTIRI LETA

OB OBLETNICI

ODLOČITEV ZA PODJETNIŠTVO

GIMNAZIJKI EKONOMSKE GIMNAZIJE

SREDNJA ŠOLA

SPOMINI, KI NAVDIHUJEJO

ODHAJAMO, SPOMINI OSTAJAJO ...

3 SPREHOD SKOZI 30 LET LESARSKIH PROGRAMOV

ŠTEVILO VPISANIH DIJAKOV

LETA VPISA PROGRAMOV OZ. POKLICEV

ŠTEVILO DIJAKOV OB ZAKLJUČKU IZOBRAŽEVANJA

VELIKO ZANIMANJE ZA LESARSKO ŠOLO

UČITELJSKI ZBOR SKOZI LETA. IN OB RAZLIČNIH PRILOŽNOSTIH

STAVBA NEKOČ IN DANES

PROMOCIJA LESARSKEGA PROGRAMA

TEKMOVANJA

ČEZMEJNO SODELOVANJE

PRISPEVKI DIJAKOV IN DOGODKI

SODELOVANJE DIJAKOV S ŠTUDENTI

OPREMA V LESARSKI DELAVNICI

SODELOVANJE ŠOLE PRI OBNOVI KULTURNO-ZGODOVINSKIH SPOMENIKOV

PODJETNIŠKE DELAVNICE

STROKOVNE ESKURZIJE

4 ORGANIZACIJA ŠOLSKEGA CENTRA TER ZAPOSLENI V SŠSGM

ORGANIGRAM

SEZNAM VSEH ZAPOSLENIH NA SREDNJI ŠOLI SLOVENJ GRADEC IN MUTA V
ŠOLSKEM LETU 2017/2018

1 OB OBLETNICAH

SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA ... DANES

Zavrteti misel nazaj in ubesediti čas na šoli, ob tem pa ne biti suhoparen s podatki?

Še kako pomembno je, da danes za trenutek ustavimo čas in razmislimo o svojih koreninah, še posebej v času, ko so spremembe stalnica in ko se svet tako izjemno hitro vrti ...

Zavidljiva leta že nosi naše srednješolsko izobraževanje na Muti in izobraževanje na področju lesarstva v Slovenj Gradcu. Bolj ali manj tesno so se z njim srečale že mnoge generacije dijakov, njihovih staršev, prijateljev ... in seveda tudi mnogo učiteljev, ki so dijakom predajali svoje znanje in nemalokrat tudi sebe.

In leta so ustvarila mozaik, ki ob rednem vzgojno-izobraževalnem delu prikazuje tudi kopico novosti, projektov in zanimivih dogodkov in trenutkov, ki jih niti ni moč opisati, so pa odmevni in vsakdo jih nosi v sebi, deli z drugimi, so del naših, vaših življenj ...

Sedemdeset let srednješolskega izobraževanja na Muti in trideset let izobraževanja lesarskih programov v Slovenj Gradcu – pred toliko leti že se je začela pisati srednješolska zgodba, na katero se s ponosom oziramo vsi zaposleni na današnjem Šolskem centru.

Mnogi intelektualci so v prejšnjem stoletju z velikim naporom in neizmernim upanjem v razvoj srednješolskega izobraževanja pripeljali na šolo številne izobraževalne programe; njihovi poti smo sledili mnogi, ki smo del svojih ustvarjalnih moči usmerili v to – našo – šolo. Beseda tople in iskrene zahvale gre prav vsem, ki so pripomogli, da je šola danes na zavidljivem mestu v okolju, kjer živimo in delamo.

Vse, kar smo počeli, smo s predanostjo in edinim namenom, kot ga je zapisal T. H. WHITE:

»Od vseh stvari je najbolj vredno prizadevanja to, da se česa naučiš, to je edino, kar te nikoli ne razočara. Lahko se postaraš in se ti začnejo tresti kosti, lahko buden preležiš noči, prisluškujoč bolečinam v svojih žilah, ... lahko ugotoviš, da je svet okrog tebe opustošen od hudobnih blaznežev ali da tvoja čast leži poteptana v kanalizaciji nizkotnih pameti. Ob vsem tem ti preostane samo eno – učiti se. Učiti se, zakaj se svet giblje in kaj ga giblje. Učenje je edino,

Ob obletnici

česar misel ne more nikoli izčrpati niti odtujiti, ne more biti od njega mučena, ne dvomi vanj, se ga ne boji in ga nikoli ne obžaluje. Učenje je prava stvar zate. «

Veliko dijakov se je v teh letih učilo in zaključilo šolanje pri nas in bogate izkušnje nam dajejo moč in energijo za vse kakovostnejše delo v izobraževanju in vzgoji. Vemo, da je to poslanstvo najtežje, vendar to spoznanje odtehta dejstvo, da sta ponos in veselje ob doseženih ciljih toliko večja.

Ponosni smo na vsakega dijaka, ki je obiskoval ali obiskuje našo šolo, še posebno mesto pa najdejo tisti najboljši, najuspešnejši, ki danes igrajo vodilne vloge v razvoju družbe, zagotavljanju delovnih mest in vsestranskem napredku, ki smo mu priča. Mednje sodijo tudi zlati maturanti, ki si zaslužijo še posebno pozornost. Vemo, da smo na dobri poti in uspehi naših dijakov nas zavezujejo, da v lastno znanje vlagamo še toliko več, saj nam bosta ves trud in energija slej ko prej poplačana še z večjimi uspehi.

Če bi lahko znanje in vzgojo podajali po vnaprej zapisanem receptu, bi bilo naše delo relativno enostavno in dolgočasno. Tako pa je pri poučevanju potrebno veliko srca, poklic učitelja zahteva celega človeka. Starši nam zaupajo svoje otroke v pričakovanju, da jim damo, kar je za njih najboljše.

V razmišljanje se mi ves čas vsiljuje misel Marge Piercy, ki pravi: *»Napreduješ postopoma; začne se, ko hočeš delovati; začne se, ko storiš ponovno, potem ko so ti rekli ne; začne se, ko rečeš Mi in veš, koga misliš; in vsak dan misliš še enega več.* « Res je, to je poučevanje iz upajočega srca, iz tega se rojevajo zvezde, ki vsakemu pomenijo nekaj drugega, so na svetu samo zanj, a se čudovito ujemajo in prelivajo s svetlobo drugih ...

Dobri medsebojni odnosi med dijaki in učitelji ustvarjajo dobro klimo in kulturo šole, so jamstvo za napredek in pripravo naših dijakov na neznani svet, v katerega stopajo, ko zapustijo našo institucijo. Ob tem ne smemo prezreti vidne vloge okolja, predvsem podjetij in drugih institucij, ki omogočajo dijakom opravljanje praktičnega usposabljanja, učiteljem pa nudijo nenehno podporo pri naši strokovni rasti.

Na Srednji šoli Slovenj Gradec in Muta sledimo zastavljeni viziji; izobražujemo kadre na številnih področjih; v naših načrtih so tudi novi programi, zanimivi in potrebni za okolje.

Ob obletnici

Ob za nas pomembnem dogodku se za tvorno sodelovanje in podporo pri razvoju Srednje šole Slovenj Gradec in Muta zahvaljujem vodstvu Šolskega centra, obema ravnateljema srednjih šol in ravnateljici Višje strokovne šole.

Ta knjiga je nastala iz želje po oživitvi in ohranitvi spomina na dni, ko je ob pravem času in v skrbno pripravljeno zemljo bilo vrženo pravo seme, na čas, ko se je drobna kal prebijala iz zemlje in iskala pot proti soncu, na vse tisto, kar je bilo storjenega, da se je bilka razvila v mogočno drevo. Tudi vse ptice, ki so na to drevo priletele, na njem gnezdile in – odletele v svet.

Naj bo v prijeten spomin vsej množici tistih, ki so v najlepših letih svoje mladosti iz naše šole stopili v svet, in v toplo zahvalo vsem tistim, ki so s svojim vestnim in prizadevnim pedagoškim delom pripomogli, da je bila ta pot lažja in uspešnejša.

Pred nami so novi izzivi in neskončne priložnosti ...

Ob našem praznovanju naj gredo čestitke in zahvala vsem dijakom, pomočniku ravnatelja, Romanu Založniku, vsem sodelavkam in sodelavcem ter tudi vsem tistim, ki nas spremljajo na naši poti!

Ravnatelj

Bernard Kresnik, univ. dipl. ekon.

NAŠIH 70 LET

Pred več kot 70 leti so bili sredi Dravske doline, ob reki Bistrici, v neposredni bližini Tovarne poljedelskega orodja in livarne Muta, dani pogoji za razvoj poklicnega šolstva.

»Šola je skupaj s tovarno postala središče športnega in kulturnega življenja kraja,« tako je zapisal Hrabro Sterdin, ki je bil leta 1949 z dekretom takratnega Ministrstva za industrijo LR Slovenije (preko Glavne direkcije za kovinsko industrijo v Ljubljani) dodeljen Tovarni poljedelskega orodja in livarni na Muti kot redni predavatelj strokovnih predmetov na Industrijski kovinarski šoli Muta.

Kasneje je postal uspešen direktor tovarne in eden najbolj zaslužnih za ponovni zagon poklicnega izobraževanja na Muti.

»Kot direktor tovarne sem si želel čim hitrejši razvoj in ga s svojimi sodelavci s preusmeritvijo proizvodnega programa na zahtevnejše izdelke tudi uresničeval. Ob posodabljanju strojev in izgradnji novih proizvodnih objektov nismo pozabili, da so izobraženi delavci pogoj za uspešno poslovanje, zato smo štipendirali učence poklicnih šol in študente fakultet.«

V vseh teh dobrih sedemdesetih letih je šla šola skozi številne organizacijske, kadrovske in vsebinske spremembe. Doživljala je vzpone in padce. Preživela je, ker se je v prvi vrsti prilagajala potrebam gospodarstva zgornje Dravske doline in Koroške.

Spoštovani,

dovolite mi, da se kot dolgoletni ravnatelj na tem mestu najlepše zahvalim vsem, ki ste v teh letih karkoli dobrega storili za Srednjo šolo Muta. Številnim generacijam kovačev, ključavničarjev, strugarjev, orodjarjev, obdelovalcev kovin, kmetijcev, zidarjev, tesarjev, šivilj, konfekcijskih modelarjev in tehnikov, generacijam poslovnih tajnikov in tehnikov, ekonomskih gimnazijcev, vzgojiteljev predšolskih otrok, okoljevarstvenih tehnikov in drugim, ki so bili in so še nosilci pomembnega dela gospodarskega razvoja v zgornji Dravski dolini in širše. Zahvalim se vsem učiteljem, ravnateljem, podjetjem, direktorjem, obrtnikom, Območni gospodarski zbornici Koroške, Obrtni zbornici Radlje, Zavodu za šolstvo – enoti Slovenj Gradec, županom in občinam v zgornji Dravski dolini in tudi politikom, ki ste nam moralno in materialno stali ob strani.

Ob obletnici

Še posebej pa vsem prebivalcem občin Muta, Vuzenica, Radlje, Podvelka in Ribnica, ki so s samoprispevkom zgradili novo srednjo šolo na Muti oz. Karavaningu, kar je edinstven primer v Sloveniji.

Prvi in dolgoletni ravnatelj srednje šole na Muti Ervin Kokošinek je v zborniku ob 50-letnici šole med drugim zapisal:

»Dravska dolina je razmeroma zaprta. Na severu jo zapira hribovje Kobanskega, na jugu pa severni obronki Pohorja. Dolina je prehodna le ob strugi reke Drave. Zaprtost tega sveta ob meji je vplivala tudi na drugačne poti razvoja na gospodarskem, kulturnem in izobraževalnem področju. Skozi številna desetletja so se izoblikovale skupne značilnosti vseh nas, ki vztrajamo na tem lepem koščku Slovenije, te pa so: samoniklost, robotost, nepopustljivost ter klenost, da ne rečem celo grčavost. Tedanje gospodarstvo in poklicno šolstvo je šlo z roko v roki, še več; brez šole ne bi bilo hitrejšega razvoja gospodarstva in obratno. Vse, kar je videti, smo ustvarili kleni, samonikli, grčavi ljudje ob meji. Nič nam ni bilo podarjenega, vse smo si morali izboriti. Ponosni smo na ta del prehojene poti.«

Pred nami so novi izzivi. Pričakujem, tako kot številni bivši in sedanji zaposleni, učenci, vajenci, dijaki, Mučani in drugi soustvarjalci 70-letne zgodovine srednjega šolstva na Muti, da si bo sedanje in bodoče vodstvo ŠC SG še naprej prizadevalo za nadaljnji razvoj srednjega šolstva na Muti.

Bogomir Likar, nekdanji ravnatelj Srednje šole Muta

MOJIH 15 LET RAVNATELJEVANJA

Ko so me s šole povabili, da ob jubileju lesarjev napišem nekaj misli za publikacijo, sem obudil spomine na leta, ko sem soustvarjal dogodke na lesarski šoli. 30 let je kar dolga doba, vsaj zame in sam sem skoraj vseh trideset let povezan z izobraževanjem za lesarske poklice na tej šoli.

Na Srednjo šolo Slovenj Gradec sem prišel leta 1990, že eno leto prej pa sem kot »honorarec« ob redni službi v tovarni poučeval določene predmete. Začetek učiteljske poti ni bil lahek, saj sem sprva učil vse strokovno-teoretične predmete in izvajal tudi nekaj ur praktičnega pouka.

Po sedmih letih poučevanja sem postal ravnatelj šole, pod okriljem katere so bili združeni gostinski in lesarski programi. Ob prevzemu vodenja šole je imela ta na področju lesarstva vpisan le program mizarja, prav tako je bilo na gostinskem področju, kjer smo izobraževali tudi za poklice po triletnem programu.

Kot ravnatelj sem bil v teh 15 letih izpostavljen številnim izzivom, se kdaj odločil narobe, velikokrat pa pravilno. Najraje se spominjam dosežkov dijakov, na katere sem še danes izjemno ponosen. Lepih in pozitivnih dogajanj se še vedno spominjam z nasmehom na obrazu.

Naj začnem pri tistih najbolj prijetnih.

Eden izmed takih je nedvomno širitev in kakovostna rast programov in s tem tudi šole. S skupnimi napori smo na šoli dokaj hitro pridobili program lesarskega tehnika (3 + 2) ter gostinskega tehnika (3 + 2). Stroki gostinstva in lesarstva se v praksi med seboj precej razlikujeta, vendar obstajajo stične točke pri pedagoškem delu in na področju vzgoje. Oba programa sta na prvi stopnji triletna in na drugi dvoletna, struktura učencev je podobna in tako smo bili soočeni s podobno vzgojno problematiko. Kasneje smo na šoli pridobili tudi programa turističnega tehnika in nižjega poklicnega izobraževanja za lesarje. Znanje dijakov je tisto, za kar sem se zavzemal ves čas svojega ravnateljstva.

Poleg tega, da sem se zavzemal za širjenje šolskih programov, se mi je zdela zelo pomembna povezava šole z gospodarstvom. Vedno sem se trudil biti povezovalen z okoljem, tudi mednarodnim. Bili smo prva poklicna šola v Sloveniji, ki je imela tritedensko izmenjavo vajencev s šolo iz tujine (Berufsschule Wolfsberg). Naši dijaki so bili tri tedne v Avstriji, avstrijski vajenci iz Poklicne šole iz Wolfsberga pa pri nas. Program izmenjave smo organizirali tako, da so prvi teden vajenci delali pri obrtnikih, drugi teden so prisostvovali pri pouku v šoli, zadnji teden je bil namenjen izdelavi izdelkov. Spomnim se, kako so bili starši avstrijskih vajencev veseli, ko so videli rezultate dela svojih otrok po tej tritedenski izmenjavi. Vajenci so bili zelo veseli tudi družabnih dogodkov, ki smo jih organizirali za njih; takrat še ni bilo tako strogih predpisov, kot so danes, in smo jih konec tedna kar »družinsko« s svojimi avtomobili vozili na zabavo in jih potem tudi sredi noči šli iskat.

Ob obletnici

Sodelovali smo tudi s Srednjo gostinsko šolo iz Beljaka in Višjo gradbeno šolo iz Münchna. Študente gradbene šole je pritegnilo ljudsko stavbarstvo in tako so se pri nas lotili proučevanja kozolcev ter določene ideje predstavili tudi javnosti.

Leta 2000 smo v Slovenj Gradcu organizirali mednarodni posvet o dualnem izobraževanju, pri katerem za izvedbo teoretičnega pouka skrbi šola, za praktični del pa delodajalec. Zanimivo, tak način izobraževanja je pred letom dni spet postal aktualen v Sloveniji.

Kar nekaj let smo sodelovali tudi na poletnih športnih igrah poklicnih šol v Avstriji.

Lepi spomini me vežejo tudi na tekmovanja lesarskih šol Slovenije, na Lesarijade, ki smo se jih udeleževali vsako leto in dosegali odlične rezultate. Kot šola smo bili učitelji in dijaki na teh tekmovanjih izredno povezani, saj smo skupaj potovali na ta tekmovanja z avtobusom.

Šola je na Koroškem sodelovala pri obnovi nekaterih kulturno-etnoloških spomenikov, na primer pri obnovi Plešivškega mlina, za katerega so dijaki v šolski delavnici izdelali okna, polkna, vrata in *rače*. Najpomembnejše glede zahtevnosti je bilo sodelovanje pri obnovi cerkve na Uršlji gori in na to sem zelo ponosen. Konstruirali in izdelali smo petnajst oken v gotskem stilu, vsako je imelo svoje dimenzije, delo pa je nadzoroval Zavod za spomeniško varstvo. Za cerkev smo izdelali še klopi, tudi okvirje za slike križevega pota smo izdelali v šolski delavnici.

Delo ravnatelja prinaša tudi določene izzive. Tako sem se ves čas svojega ravnateljstva srečeval s prostorsko stisko. Prostorski problem je bil stalnica, številne selitve pa pravzaprav tudi. A nič ni nerešljivo, če je volja. Nikoli ne bom pozabil, kako sem kot ravnatelj vozil beton s samokolnico 200 metrov daleč na novo pridobljene občinske prostore, ki jih je bilo potrebno pripraviti za učilnice kuharstva in strežbe, saj denarja za obnovo ni bilo. Beton nam je takrat sponzoriralo gradbeno podjetje. S sodelavcem Jožetom sva tudi sama opravila določena gradbena dela. Tako sva dan pred začetkom pouka morala urediti še parkirišče pred šolo. Parkirni prostor sva uredila in ogradila s cvetličnimi gredami, ki so bile prav tako sponzorirane. Pri delu pa sva si pomagala z avtomobilom in vlečno vrvjo, delala sva tudi ponoči, saj je bil dan prekratek za vsa dela. Inovativnost in dobra volja pač nimata meja. Pri tem naj povem, da je večina učiteljev žrtvovala eno prosto soboto, da smo uredili okolico šole.

Zanimiva je tudi zgodba, povezana z nabavo CNC-stroja, ki smo ga dobili leta 2000. Ta stroj je bil za šolo zelo velika pridobitev. Ministrstvo za šolstvo pa ni bilo najbolj navdušeno nad tem, saj je bil tak stroj predrag, da bi ga država lahko zagotovila tudi drugim lesarskim šolam v Sloveniji. Mi smo ga namreč kupili s pomočjo evropskih sredstev (70 %) in s pomočjo sponzorjev. Zaradi velikosti stroja smo morali v delavnici razširiti odprtine med okni, da smo ga lahko spravili v delavnico.

Ob obletnici

Naslednja zgodba, ki se je končala pozitivno in mi je povzročila kar precej skrbi, je povezana z lastništvom šolske lesarske delavnice. Vodstvo takratnega Šolskega centra si je prizadevalo, da bi delavnico predali v last podjetja, ki je šlo kasneje v stečaj. Dosegel sem, da je učna delavnica ostala v lasti občine in niti pomisliti si ne upam, kako bi se stvari odvijale, če tega ne bi uspel urediti.

Velikokrat mi je kot ravnatelju bilo v breme, da je šola organizacijska enota Šolskega centra, ki ni bil vedno naklonjen idejam, ki sem jih imel. To smo z učitelji tudi doživljali in upam si trditi, da smo glede prostorov imeli vedno najslabše pogoje za delo. Več let smo bili gostinci in lesarji tudi lokacijsko ločeni, da ne omenjam večkratnih selitev. Pri teh težavah mi je bil v uteho učiteljski zbor in na to obdobje me vežejo prijetni spomini. Bili smo zelo homogen kolektiv, ki je dandanes prava redkost. Nismo veliko sestankovali, o pomembnih stvareh smo se zelo hitro dogovorili in poenotili, največkrat kar v odmorih in delo je uspešno teklo. Rečem lahko, da je za našo šolo veljalo geslo »majhno je lepo«.

Danes svojo karierno pot nadaljujem kot poslanec Državnega zbora Republike Slovenije. Kot že omenjeno, je bila moja primarna skrb v času ravnateljevanja čim boljša izobrazba dijakov ter njihova dobra učinkovitost in pripravljenost na delovnih mestih po šolanju. V šoli smo stremeli k temu, da bi jih na to dobro pripravili. Ker sem pred ravnateljevanjem delal v gospodarstvu, sem se še kako zavedal, da je v Sloveniji prehod iz izobraževanja v gospodarstvo težaven oziroma prepad med šolstvom in gospodarstvom prevelik. Zato sem bil eden glavnih pobudnikov aprila 2017 sprejetega Zakona o vajeništvu. Vajeništvo je ukrep, ki ta prepad med izobraževanjem in gospodarstvom zmanjšuje, saj mladim omogoča lažji prehod v zaposlitev.

Prostorska stiska lesarjev je še danes prisotna na šoli in zelo sem zadovoljen, da sem politično in strokovno uspel prepričati odgovorne na ustreznem ministrstvu, da so dali zeleno luč za gradnjo nove stavbe v Slovenj Gradcu, v kateri bo tudi lesarska delavnica in specializirane učilnice za strokovno teorijo lesarjev.

Ali v vlogi ravnatelja ali v vlogi poslanca, zame niti ni bistvene razlike. Moje izhodišče je bilo in ostaja isto. Skupaj lahko naredimo marsikaj, ključno je le to, da imamo poštene namene za dobrobit vseh.

Ivan Škodnik, univ. dipl. inž. les., nekdanji ravnatelj, sedaj poslanec DZ RS

BESEDE DIREKTORICE ŠOLSKEGA CENTRA SG

Pred sedemdesetimi leti je bil narejen velik in napreden korak za izobraževanje v Dravski dolini, v regiji in še posebej na Muti. Ustanovljena je bila srednja šola in pred dobrimi sedemdesetimi leti so se prvi dijaki vpisali v izobraževalne programe za kovinarske poklice. Začetek z majhnimi koraki, ki je kasneje dobili velik zalet v podpori gospodarstva in okolja. V času, ko so bile srednje šole redke in je takratno gospodarstvo potrebovalo izobražene kadre, se je stkala vez med srednjo šolo in gospodarstvom, ki se je kasneje le še krepila. V sedemdesetih letih sta takratni ravnatelj Srednje šole Muta Ervin Kokošinek in takratni direktor Gorenja Muta Hrabro Sterdin prepoznala pomen povezav med šolo in delodajalci, kar je še danes osnovno vodilo poklicnega in strokovnega izobraževanja ter pomen sodobnih pogojev za učenje in poučevanje. Rezultat tega je bila leta 1983 izgrajena stavba šole v bližini takratne tovarne, v letu 1985 pa še stavba dijaškega doma.

Srednjo šolo na Muti je skozi čas zaznamovala pestra paleta izobraževalnih programov. Vodstvo in zaposleni so iskali programe, s katerimi so se prilagajali potrebam delodajalcev na eni strani in po drugi strani kljubovali vedno večji ponudbi srednješolskih izobraževalnih programov v regiji in širše. Z zavzetim delom ravnateljev, profesorice, profesorjev in ostalih sodelavcev šole ter na sodelovanje pripravljenih predstavnikov gospodarstva so bili postavljeni temelji za odlične rezultate dijakov in dijakinj, ne le pri šolskem delu, ampak tudi v številnih obšolskih aktivnostih, projektih in tekmovanjih.

S tem je bila poplačana vztrajnost, delavnost, ustvarjalnost vseh tistih, ki so si upali sanjati o razvoju srednjega šolstva na Muti. S ponosom se lahko danes vsi skupaj ozremo na prehojeno pot in opravljeno delo.

Ideja o priključitvi šole k našemu šolskemu centru v letu 2007 je gotovo pomenila težko odločitev takratnega vodstva in kolektiva šole na Muti, ki je odmevala v obeh kolektivih. Kakšna bo nadaljnja usoda šole na Muti, kako se bo povezal kolektiv, kaj bo s programi, kako bo povezavo sprejelo okolje in kako dijaki? Pa je bilo tudi to kmalu premoščeno s tankočutnostjo vodstva centra s takratno direktorico Danico Doler Švab in takratnega ravnatelja Srednje šole Muta Bogomirja Likarja.

Danes lahko rečemo, da so izobraževalni programi na Muti enakopravni del vseh ostalih izobraževalnih programov celotnega centra in prav na vse smo ponosni. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta, ki povezuje tri bivše srednje šole našega centra, in sicer Srednjo šolo Muta, Srednjo ekonomsko šolo in Srednjo gostinsko turistično in lesarsko šolo, je pod vodstvom ravnatelja Bernarda Kresnika odlično zastavila svoje delo in zgodovina s pestro palet

Ob obletnici

izobraževalnih programov v eni šoli se uspešno nadaljuje. Na Muti se izvajajo programi predšolske vzgoje in okoljevarstva, programi, ki na prvi pogled nimajo nič skupnega s tistimi, za katere je šola izobraževala v začetku, pa vendarle pomenijo center ustvarjalnosti, iskanja novih idej, pridobivanja novih znanj, veščin in izkušenj in neprestanega iskanja možnih povezav z delodajalci in okoljem.

Vsak nov program prinese spremembo in nalaga profesorjem nove izzive v postavitvi programa, uspešnem začetku in nadaljevanju izvajanja le-tega ter v zagotavljanju prepoznavnosti programa in tistih, ki se v program vključijo in ga uspešno zaključijo, prepoznavnosti v okolju in predvsem pri delodajalcih. Tako so bili v letu 1992/1993 zastavljeni lesarski programi na našem centru in podpora njihovi uvedbi je bila tudi v takratni ravnateljici dr. Silvi Roncelli Vaupot in delodajalcih s področja lesarske dejavnosti naše regije. Programi, ki zaradi velikih količin lesne mase in zaradi usmerjenosti v razvoj lesarske dejavnosti enostavno sodijo v naše okolje.

V teh letih se je v družbi razvijalo vedno večje zavedanje o pomenu lesa kot materialu z vsestransko možnostjo uporabe in počasi so se začele vračati že pozabljene in nekoč uveljavljene in preizkušene tehnike lesene gradnje, povečevala se je uporaba lesa v prostorih za izolativne, uporabne in dekorativne namene; les je zopet postal material prihodnosti in poklici v vertikalni lesarskih programov vedno bolj iskani.

Letos obeležujemo že tri desetletja izobraževanja v lesarskih programih na našem centru. To so bila leta, ki so zaznamovana z zagnanim delom tima profesorjev splošnih in strokovnih predmetov lesarstva ter profesorjev praktičnega pouka v delavnici, z ustanovitvijo organizacijske enote šolskega centra, Srednje turistično gostinske in lesarske šole, pod vodstvom takratnega ravnatelja Ivana Škodnika in kasnejšega združevanja organizacijske enote v sedanjo Srednjo šolo Slovenj Gradec in Muta.

Izdelki dijakov lesarskih programov pa so vedno bolj navduševali, tudi širše okolje. Uspehi naših dijakov v šoli, na tekmovanjih, tudi mednarodnih, in v projektih so dokazovali kakovost izobraževalnega procesa. Tako je tudi danes in verjamem, da bo tudi prihodnje tako v novi, sodobno opremljeni delavnici, katere gradnja se bo pričela prav v jubilejnem letu.

Ob 70. obletnici srednjega šolstva na Muti in 30-letnici lesarskih programov na centru zahvala in iskrene čestitke vsem nekdanjim ravnateljem, profesorjem, profesoricom in ostalim sodelavcem, predstavnikom lokalnih skupnosti in predstavnikom delodajalcev, mentorjem pri delodajalcih,

Ob obletnici

maturantom za vse dosežke in za vse, kar so v teh letih prispevali, da se je srednje šolstvo v regiji razvijalo s takšno dinamiko, doseglo velike uspehe in prepoznavnost.

Čestitke sedanjemu ravnatelju Bernardu Kresniku, pomočniku ravnatelja Romanu Založniku in celotnemu učiteljskemu zboru Srednje šole Slovenj Gradec in Muta za vztrajanje na poti kakovostnega izobraževanja, usmerjenega v aplikativnost pridobljenega znanja, ki pomeni vsem, ki pridobijo poklic v naših programih, odskočno desko za uspešno kariero.

Čestitke vsem dijakom Srednje šole Slovenj Gradec in Muta za vse uspehe pri šolskem delu, v projektih, na tekmovanjih, saj s tem prispevate k sooblikovanju kakovosti vaše šole in k prepoznavnosti celotnega šolskega centra.

Mag. Gabrijela Kotnik, direktorica ŠC Slovenj Gradec

SREDNJA ŠOLA MUTA IN NJENIH SEDEMDESET LET

Spoštovani!

Dovolite mi, da najprej izrečem svojo osebno zahvalo in čestitke vsem bivšim in sedanjim delavcem, ki ste na kakršen koli način sooblikovali Srednjo šolo Muta vse od njenega nastanka do danes. Še posebej iskrene čestitke za sedemdeset let delovanja srednjega in poklicnega izobraževanja na Muti. Skozi to uspešno, seveda pa občasno tudi zelo razburkano, obdobje se je SŠ Muta utrdila in, kar je še bolj pomembno, uveljavila v zgornji Dravski dolini. Menim, da je šola dodobra prepoznana tako na Koroškem kot po Sloveniji, saj je bila skozi svojo zgodovino organizacijsko in s tem statusno vključena v več srednješolskih centrov, kot so Šentjur (kmetijstvo), Velenje (kovinarji), Maribor (konfekcionarji) in Kranj (gradbeništvo).

Začetki poklicnega izobraževanja na Muti segajo v trideseta leta prejšnjega stoletja, ko je v takratni Dravski banovini delovala Obča obrtna nadaljevalna šola na Muti. Žal so vojni čas in težke življenjske razmere delovanje šole za nekaj let prekinile. Takoj po drugi svetovni vojni se je poklicno šolanje na Muti nadaljevalo v Dobnikovi hiši na spodnji Muti. Zaradi industrializacije, potrebe po obnovi in gospodarski rasti ni bilo dovolj poklicno in strokovno izobraženih delavcev – kovačev, modelarjev, livarjev ter kovinarjev. V podjetjih pa so se vse bolj zavedali, da brez izobraženega kadra ni napredka in s tem dolgoročnega razvoja. Tako je bila na Muti leta 1947 ustanovljena Industrijska kovinarska šola. Poklicno šolstvo na Muti je bilo zagotovo želja številnih staršev, ki so želeli šolati svoje otroke v domačem okolju, kjer so blizu dom, družina in seveda možnost zaposlitve. Vse to je srednja šola na Muti zagotavljala dolga desetletja tako domačim učencem kot tistim, ki so in še tudi danes prihajajo iz bližnje in daljne okolice. V tem času je prihajalo tudi do težkih trenutkov, saj je šola zaradi manjšega vpisa učencev prenehala delovati v obdobju 1964–1971. To je bil tudi čas resne gospodarske krize v bivši državi in je pustil svoje posledice tudi v šolskem sistemu. Navkljub vsemu so se porajali boljši časi, saj je bilo leto 1983 za srednjo šolo na Muti vsekakor prelomno. Tega leta je takratnemu koroškemu gospodarstvu, številnim obrtnikom in podjetnikom ter Območni gospodarski zbornici za Koroško uspelo zgraditi novo šolo na Karavaningu in dve leti za tem še dijaški dom. Za sicer pestro zgodovino šole je bilo pomembno tudi leto 1992, ko je Vlada Republike Slovenije izdala Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda – Srednje šole Muta. Začetki novega tisočletja pa so pomenili za šolo novo obdobje uveljavitve, v katerem so iskali nove, za dijake zanimive, izobraževalne programe, in sicer se je leta 2002 odprla smer ekonomske gimnazije, leta 2006 predšolske vzgoje in leta 2008 smer okoljevarstvenega tehnika. Tako v tem trenutku uspešno delujeta na Muti dva programa, in sicer predšolska vzgoja in okoljevarstveni tehnik. Srednja šola Muta od leta 2007 uspešno deluje v okviru Šolskega centra Slovenj Gradec.

Dijaki, ki so se v sedmih desetletjih na Muti izšolali za različne in številne poklice, so tako ali drugače zaznamovali svoj osebni razvoj kot posredno razvoj številnih podjetij, v katerih so se zaposlili. Prenekateri od njih so začeli svojo podjetniško pot, spet drugi so si zaradi svojega odličnega strokovnega znanja in marljivosti poiskali delo v tujini, zlasti v Avstriji in Nemčiji.

Ob obletnici

Mirno lahko rečem, da je Srednja šola Muta pozitivno zaznamovala tudi razvoj občine Muta. Zagotovo je v tem času privilegij imeti srednjo šolo v občini, saj v Sloveniji ni ravno veliko občin, ki premorejo ta status. Zato je toliko bolj pomembno naše prizadevanje, da naredimo vse, da srednjo šolo na Muti samo še okrepimo in naredimo vse, da zagotovimo njen nadaljnji obstanek in razvoj. Potrebno bo ohraniti že uveljavljene programe in iskati tudi nove perspektivne smeri izobraževanja za naše mlade, ki se bodo lahko približali potrebam domačega gospodarskega in podjetniškega okolja. Kot župan občine Muta bom podpiral nadaljnji razvoj in delo šole. Srčno upam, da bomo ravno ob njeni sedemdesetletnici s solastnikoma zemljišč, ob katerih stoji šola, to sta podjetji CIMOS in STRUC, razumno in v zadovoljstvo nas vseh rešili sicer zapleteno zemljiško vprašanje ter na ta način srednji šoli na Muti omogočili ustrezen delovni in s tem razvojni prostor za nadaljnje nemoteno delovanje.

Dovolite mi, da ob tem častitljivem jubileju, sedemdesetletnici šole, zaželim vsem učiteljem, dijakom in vodstvu SŠ Slovenj Gradec in Muta ter Šolskemu centru Slovenj Gradec uspešen nadaljnji razvoj in ustrezen status na področju vzgoje in izobraževanja mladih.

Mirko Vošner, župan Občine Muta

NAGOVOR ŽUPANA MESTNE OBČINE SLOVENJ GRADEC

Spoštovani,

naj vam ob pomembnem jubileju, 70-letnici delovanja srednje šole na Muti in 30-letnici izvajanja programov na področju lesarske stroke, iskreno čestitam za izjemen prispevek k vzgoji in izobraževanju v koroških lokalnih skupnostih. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta je namreč ena tistih institucij, ki vse od reorganizacije deluje regijsko in povezovalno. 70-letni jubilej srednje šole na Muti je izjemen dokaz tradicije in predanosti vzgojno-izobraževalnemu procesu; mnoge generacije, ki so zaključile šolanje pa s svojim znanjem in po svojih močeh prispevajo k razvoju lokalne skupnosti, kjer bivajo ter ustvarjajo. 30-letni jubilej lesarskih programov v okviru Šolskega centra Slovenj Gradec je za Mestno občino Slovenj Gradec izjemno pomemben jubilej. Les, naše največje naravno bogastvo in vir, namreč izdatno zaznamuje našo dolino. Zavedamo se pomena njegove pridelave in strokovne obdelave, predvsem pa je pomembno lesno industrijo obravnavati in kategorizirati kot eno najpomembnejših industrijskih panog v naši lokalni skupnosti. Zaradi tega je nujno, da okolje ponudi tudi dovolj strokovnega in izobraženega kadra, ki bo z lesom ravnal tako, kot si ta pomembna surovina tudi zasluži. Ob tej priložnosti bi izrazil čestitke in podporo vodstvu šole, ki je uspelo ta pomemben program ohraniti in zanj tudi dvigniti zanimanje pri mladih, ki se odločajo o svoji poklicni poti ob koncu osnovnošolskega izobraževanja. Vesel sem tudi, da jih šola ustrezno motivira, vedno znova pa sem vesel tudi, ko me seznanite z dosežki in uspehi na področju lesarstva doma in v okviru šolskih izmenjav ali ob skupnih nastopih, kakršen je bil recimo projekt postavitve japonskega paviljona. Zgledno in kakovostno sodelovanje z lokalno skupnostjo naj vam bo zagotovilo, da prepoznavamo vaše napore in prispevek in da bomo slednje podpirali tudi v prihodnje. Ob jubileju vam iskreno čestitam in želim veliko uspehov ter ustvarjalnosti tudi v prihodnje.

Andrej Čas, župan Mestne občine Slovenj Gradec

OB 70. OBLETNICI SREDNJE ŠOLE NA MUTI

Zgodovina srednje šole na Muti sega v leto 1934, ko je bila ustanovljena obrtna šola. Po drugi svetovni vojni so v šolskem letu 1945/46 na Muti obnovili Obrtno nadaljevalno šolo. V šolskem letu 1947/48 je bila ustanovljena Industrijska kovinarska šola – IKŠ Muta, s pripadajočo delavnico praktičnega pouka, internatom in družbeno prehrano.

Junija 1949 sem bil z dekretom dodeljen Tovarni poljedelskega orodja in livarni Muta kot redni predavatelj strokovnih predmetov na IKŠ Muta.

Prva generacija je zaključila šolanje v šolskem letu 1949/50, druga pa leta 1951. Z ukinitvijo šole leta 1951 je nastala velika vrzel za kraj, saj je šola v kratkem obdobju postala skupaj s Tovarno središče športnega in kulturnega življenja kraja. Že naslednje leto je bila na Muti ustanovljena vajeniška šola različnih strok. Tedaj sem bil z dekretom ponovno premeščen v Mariborsko livarno, vendar je vodstvo tovarne pri tedanji oblasti izposlovalo, da sem ostal na Muti, kjer sem prevzel mesto obratovodje livarne Muta. Izkazalo se je, da sta bila oba tovarniška obrata zelo zastarela, prav tako tudi oprema, delavska stanovanja so bila v zelo slabem stanju. Tujci, ki so bili v preteklosti večinoma lastniki tovarne, niso vlagali v modernizacijo proizvodnega procesa, temveč so ves dobiček odnesli drugam. Spominjam se, da smo ob obiskih raznih delegacij in kupcev večkrat zardevali ob njihovih pripombah, da je Muta s tovarno vred zelo zastarel industrijski kraj. Zato smo si še toliko bolj prizadevali urediti kraj ter izboljšati življenjske pogoje delavcev in ostalih prebivalcev. Delavci so bili pripravljeni pridno in veliko delati, saj so morali nahraniti družine, ki so bile tedaj precej velike. V razgovorih so mi povedali, da so njihovi otroci v kriznih obdobjih odraščali ob krompirju in črni kavi.

Ko sem bil leta 1969 imenovan za direktorja Tovarne poljedelskega orodja in livarne Muta, smo skupaj z vodilnimi sodelavci, ki so bili, kadar je bilo potrebno, pripravljeni delati od jutra do poznega večera, pričeli najprej z modernizacijo kovačije in livarne Vuzenica, medtem ko smo za livarno Muta predvideli novo lokacijo na Karavaningu. Veliko pozornost smo posvetili izobraževanju kadrov, ki jih je razvijajoča tovarna nujno potrebovala. Zato smo veliko vlagali v štipendiranje učencev poklicnih šol in študentov višjih in visokih šol. S posodabljanjem in skokovitim naraščanjem proizvodnje in odpiranjem novih tovarn na Karavaningu so nastale potrebe po vedno bolj izobraženih kadrih, zato smo pričeli podpirati tudi študij ob delu. Leta 1972 smo po dogovoru z direktorjem gospodom Ivom Jamnikom ustanovili Poklicno kovinarsko šolo na Muti, ki je bila dislociran oddelek RŠC Velenje. Ker je število učencev naraščalo in so bili potrebni večji prostori, je tovarna obnovila staro osnovno šolo na Muti ter zlasti v začetnem obdobju tudi skrbela za njen kadrovski in materialni razvoj.

Konec leta 1978, ko sem nastopil funkcijo predsednika Izvršnega sveta tedanje Občine Radlje ob Dravi, smo izdelali analizo gibanja prebivalstva občine, ki je pokazala, da se število prebivalcev v občini konstantno zmanjšuje, medtem ko je v večini občin prebivalstvo naraščalo. Zaradi navedenega smo s ciljem,

Ob obletnici

da bi zadržali mlade doma, opravili razgovore z vodstvi podjetij v občini za pospešitev vlaganj v nova delovna mesta, hkrati pa tudi za ustanovitev šolskega centra za usmerjeno izobraževanje in za zagotovitev sredstev za izgradnjo ustrezne šole. Ker je bil odziv gospodarstva dober, smo pripravili Samoupravni sporazum o ustanovitvi in financiranju izgradnje šole, po katerem so zaposleni prispevali 0,5 % deleža od bruto osebnega dohodka. Finančna sredstva je prispevala tudi Občina Radlje ob Dravi z deležem občinskega samoprispevka, medtem ko je opremo financirala Izobraževalna skupnost. V zvezi z zagotovitvijo finančnih sredstev za izgradnjo šolskega centra se spomnim še neke podrobnosti. Ker se še ni zbralo zadosti finančnih sredstev po sporazumu, smo v zadnjem trenutku uspeli pri banki urediti premostitveni kredit, tako da smo dobili gradbeno dovoljenje in pričeli z gradnjo samo nekaj dni pred tem, ko je začel veljati Zakon o začasni prepovedi gradnje tovrstnih objektov. Tedaj sem bil zaradi politične odgovornosti poklican na zagovor, kjer pa je prevladal zdrav razum in se je vse skupaj srečno končalo.

Ob visokem jubileju čestitam vodstvu šole, učiteljem in učencem z željo, da s tako uspešnim delom, kot doslej, nadaljujete tudi v bodoče, da bo šola doživela še veliko obletnic.

Hrabro Sterdin, inž. stroj.

2 SPREHOD SKOZI ČAS – PODOBA PRETEKLOSTI

70 LET SREDNJEGA ŠOLSTVA NA MUTI (kratek oris)

Začetki poklicnega izobraževanja na Muti segajo v kraljevino Jugoslavijo. V knjigi Stalež šolstva in učiteljstva ter prosvetnih in kulturnih ustanov v Dravski banovini iz leta 1934 zasledimo podatek, da sta obstajala na Muti dva razreda Obče obrtne šole s 33 učenci. V šoli na Muti in podobni v Radljah je do leta 1941 končalo šolanje skupno 120 učencev. Med okupacijo na Muti šole ni bilo.

V novi socialistični Jugoslaviji je takoj po drugi svetovni vojni, leta 1945, zaživela Obrtno nadaljevalna šola na sp. Muti v prostorih bivše Dobnikove hiše.

Dobnikova hiša na sp. Muti iz leta 1949, v kateri je leta 1945 začela delovati Obrtno nadaljevalna šola.

Učenci pred poslopjem Industrijske kovinarske šole na sp. Muti

V prvi razred se je vpisalo 57 učenk in učencev. Izučiti se je bilo možno za kar trinajst poklicev: ključavničar, kovač, livar, klepar, kolar, mizar, krojač, šivilja, trgovec, brivec, mesar, čevljar in pisarniška vajenka. Teoretični pouk je potekal ob torkih in petkih popoldan ter ob nedeljah dopoldan, praktični pouk pa vse delovne dneve v tednu. Predmetnik je vseboval: vedenje, slovenščino, obrtno spisje, obrtno računovodstvo, kalkulacijo, knjigovodstvo, strokovno risanje, zgodovino, zemljepis, kovinsko tehnologijo, blagoznanstvo in higieno. Učenci kovinarske, livarske in lesarske stroke so od strokovnih predmetov poslušali kovinsko tehnologijo, ostali pa blagoznanstvo.

V šolskem letu 1946/47 se je naziv šole spremenil v Strokovna nadaljevalna šola na Muti.

Leta 1947 je bila na spodnji Muti v Dobnikovi hiši in nasproti ceste v prostorih kasnejše knjižnice ustanovljena Industrijska kovinarska šola (IKŠ) z internatom, obratom prehrane in učno delavnico.

Učna delavnica je bila v poslopju Kovačije, nasproti kinodvorane, kjer je bila kasneje telovadnica, danes pa sta zasebni delavnici. Zanimivo je, da so prišli učenci iz bližnjih in daljnih krajev Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, takrat Svobodnega tržaškega ozemlja, eden pa je bil celo iz Francije.

Učenci z učiteljem Hrabrom Sterdinom in livarskim mojstrom Francem Sahornikom v šolskem letu 1949/50

Učencev za poklice ključavničar, livar in mizar, naslednje leto pa celo 108, leta 1949/50 ni bilo vpisa.

Leta 1951 je bila IKŠ ukinjena, ustanovljena pa je bila Šola za učence raznih strok v gospodarstvu s sedežem v stari osnovni šoli na Muti.

Ime šole se je v naslednjih letih večkrat spreminjalo. V šolskem letu 1962/63 je bilo vpisanih samo 15 učencev. Naslednje leto vpisa ni bilo več. Učenci tretjega razreda so bili premeščeni v sorodno šolo na Ravne.

V letih 1945–1964 se je v poklicno izobraževanje na Muti vključilo 560 učencev – vajencev. Nekateri so nadaljevali začetno šolanje na drugih šolah, zato je podatek o vseh, ki so končali, težje ugotovljiv.

Naslednjih sedem let na Muti ni bilo vpisa v ustrezne poklicne šole, toda praktični pouk je vseeno potekal. Učenci, ki so imeli podpisane učne pogodbe s Tovarno Muta, so teoretični pouk obiskovali na Ravnah ali celo Ptuj, praktični pouk pa v delavnicah tovarne.

Udeleženci vajeniške šole na Muti leta 1956

Stara osnovna šola Muta pred obnovitvijo

POKLICNA ŠOLA ZA KMETOVALCE

Leta 1971 je bil na pobudo in materialno podporo bivših štirih koroških občin: Ravne, Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ter Kmetijskih zadrug in Gozdnih gospodarstev Koroške ustanovljen dislociran oddelek Kmetijskega izobraževalnega centra Celje in Poklicne šole za kmetovalce Šentjur z imenom Poklicna šola za kmetovalce na Muti. Organizacijo in vodenje

je prevzel Borut Šeško. Prvo leto se je vpisalo 23 učencev iz vseh delov Koroške. Zaradi prostorskih problemov se je pouk pričel 1. novembra v obnovljenih prostorih gostilne

Seidenader na zgornji Muti, kjer so učenci tudi bivali.

Po otvoritvi nove Osnovne šole Muta 24. decembra 1971 se je pouk preselil v

Obnovljeno poslopje stare osnovne šole za izobraževanje kmetijcev in kovinarjev iz leta 1978

to šolo. Teoretični pouk je potekal od oktobra do konca aprila, praktični pa maja, junija in septembra. Poleg obveznih predmetov je bil pri strokovnih predmetih poudarek na gozdarstvu in živinoreji. Prakso so učenci opravljali na različnih lokacijah. Poljedelski del na kmetiji Mrak v Vuzenici, sadjarski del v drevsnici Hmezada v Radljah, živinorejski v hlevih na Gortini pri Muti, praktični del strojništva pa v strojnih delavnicah Hmezada v Radljah. Učenci so v času šolanja opravili tudi šoferski izpit za traktor. Leta 1974/75 je organizacijo in vodenje šole prevzel Stane Petar. Šola se je kadrovsko in tudi sicer vedno tesneje povezovala z novo, leta 1972 ustanovljeno, kovinarsko šolo.

Prva generacija kmetijcev leta 1971 z vodjem kmetijske usmeritve Borutom Šeškom

Kmetijci po 35 letih

Leta 1983 se je tudi oddelek kmetijcev preselil v novozgrajeno šolo v industrijski coni na Karavaningu na Muti. Čez dve leti je bil zgrajen še dom za učence.

Leta 1985 je vodenje dislociranega oddelka prevzela Alenka Gosak Gačnik. Od leta 1986 je bil oddelek kmetijcev na Muti v sestavi Srednje agroživilske šole Maribor – TOZD Šola kmetijske mehanizacije Maribor, dislociran oddelek Muta, od leta 1987 pa v sestavi iste šole, toda kot TOZD Kmetijske šole Maribor. V vseh teh letih je vpis nihal od 10 do 26 učencev. Leta 1987 in 1988 je bil vpis tako slab, da je dislocirani oddelek na Muti prenehal z izobraževanjem.

Herbert Hedl, inž. kmetijstva, ki je od vsega začetka tudi sodeloval pri poučevanju strokovnih predmetov, je leta 1997 zapisal: »V prvem obdobju, ko je šola delovala kot dislocirani oddelek Srednje kmetijske šole v Šentjurju, je bilo sodelovanje z matično šolo zelo dobro, boljše kot kasneje s Kmetijsko šolo v Mariboru. Ti so se pri vpisovanju dijakov ubadali le z lastnimi problemi in so šolo za kmetovalce na Muti obravnavali kot konkurenčno. Tudi usmerjeno izobraževanje in mačehovski odnos države do kmetijstva je pripomoglo, da je zanimanje za kmetijsko šolo počasi usihalo in usahnilo. Škoda je velika. Mladi ljudje se sedaj vpisujejo v oddelke drugih šol. Ni nujno, da je to slabo, bolje je, kot ostati brez poklica na kmetiji, vendar so za kmetijo to kljub temu izgubljeni nasledniki. Preko kmetijske svetovalne službe, kjer sem zaposlen, potekajo zimska izobraževanja za mlade kmete. To pa ne more nadomestiti rednega šolskega izobraževanja. Precej mladih ljudi celotne koroške regije, ki so končali šolo za kmetovalce na Muti, so preusmerjeni kmetje z veliko tržno proizvodnjo. Kljub težavam so nekateri od teh pozneje dosegli celo višjo izobrazbo.«

Skupno je v letih 1971 do 1981 končalo šolanje 215 kmetic in kmetijcev.

Dom učencev ob novozgrajeni šoli na Karavaningu, leta 1985

POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA

Bodoči kovinarji pred učno delavnico v Kovačiji na spodnji Muti, leta 1973
Muti.

Šolo je vodil Ervin Kokošinek, ki je bil do leta 1978 zaposlen v tovarni Gorenje Muta kot vodja izobraževalnega centra. Zanimivo je, da so bili tudi učitelji praktičnega pouka do leta 1978 na plačilni listi tovarne.

V šolskem letu 1973/74 je bila v okviru izobraževalnega centa tovarne ustanovljena šola za metalurške delavce, ki je v dveh letih vpisala 34 učencev.

Leta 1973 je Delavska univerza Radlje oblikovala oddelek tehniške srednje šole za odrasle kot dislociran oddelek Tehniške srednje šole Maribor.

Tovarna Muta se je leta 1971 priključila Gorenju iz Velenja. V hitro razvijajoči se industriji so se kazale vedno večje potrebe po dokvalifikacijah in prekvalifikacijah obstoječega kadra in potrebe po novih kadrih. Tako je bila na zahtevo združenega dela v občini Radlje leta 1972 ustanovljena Poklicna kovinarska šola Muta kot dislocirana enota RŠC Velenje. Največ zaslug pri tem je imel takratni direktor tovarne na Muti, že prej tudi predavatelj v Industrijski kovinarski šoli na Muti, Hrabro Sterdin, inž. strojništva.

Teoretični pouk je potekal v popoldanskem času v prostorih stare osnovne šole na Muti, praktični pa v delavnici Kovačije na spodnji

Kovinarji na izletu na Pernicah z vodjo učne delavnice Herbetom Pušnikom

KOVINARSKA USMERITEV POSTANE SAMOSTOJNA

Vpis v kovinarsko šolo na Muti za poklice strojni ključavničar, strugar, rezkalec, orodjar in obdelovalec kovin je naraščal iz leta v leto. Višek je dosegel v osemdesetih letih. Redno sta se vpisovala dva oddelka triletnega in eden dvoletnega programa. Tako je npr. leta 1984 zaključilo šolanje 34 oblikovalcev kovin (strugarji, rezkalci, brusilci, orodjarji), 18 preoblikovalcev in spajalcev kovin (konstrukcijski ključavničar, varilec, klepar, avtoklepar) in 26 obdelovalcev kovin, skupno torej 78 kovinarjev.

Poleg rednega izobraževanja mladine je bilo v osemdesetih letih predvsem za potrebe tovarne Gorenje Muta prisotno tudi izobraževanje ob delu. Leta 1975 je osem odraslih končalo tečaj za obdelavo grelnih plošč, leta 1979 devet kandidatov tečaj za voznika viličarjev. Kovinarsko šolo ob delu je leta 1982 končalo štirinajst ključavničarjev, strugarjev in rezkalcev, delovodsko šolo internega značaja leta 1977 trideset kandidatov, nadaljevalni program obratni tehnik (v okviru Centra srednjih šol Velenje) pa leta 1989 in 1990

Sreča v zelenju in cvetju

Šola je imela tudi dve kovinarski delavnici, ki ju je s stroji in orodjem opremila tovarna Gorenje Muta. Dve večji delavnici sta bili še vedno v okviru tovarne na spodnji Muti.

Učenci urejajo okolico nove šole na Karavaningu, leta 1983

devetintrideset odraslih.

Nova šola ob tovarnah Gorenje Muta je bila zgrajena leta 1983, dve leti kasneje pa še dom za učence.

Stoji ob magistralni cesti Dravograd-Maribor, v neposredni bližini danes lastninjenih podjetij Abrasiv, STRUC MUTA, kmetijska mehanizacija, Armature, Hypos, Daro, Erhart in Breznik.

Takratni Izvršni svet Občine Radlje je prevzel vse aktivnosti, da je bil podpisan Samoupravni sporazum o ustanovitvi šolskega centra za usmerjeno izobraževanje na Muti.

Finančna sredstva je prispevalo združeno delo v občini in deloma koroški regiji z deležem 0,5 % od bruto OD, občina Radlje z deležem občinskega samopriskevka in Izobraževalna skupnost za opremo.

Do leta 1988 se je ime šole večkrat spreminjalo, toda kovinarska usmeritev je ostajala v okviru RŠC Velenje oziroma od 1983 CSŠ Velenje (Center srednjih šol).

Leto 1988 je gotovo eno pomembnejših let v zgodovini šole, saj je kovinarska usmeritev postala samostojna, kmetijska in tekstilna pa sta ostali dislocirani enoti. Šola se je odslej imenovala Srednja kovinarska šola Muta.

V članku Šola in gospodarstvo z roko v roki, ki je izšel v zborniku ob 50-letnici srednjega šolstva na Muti, je dolgoletni uspešni direktor tovarne Gorenja Muta, že prej imenovani Hrabro Sterdin med drugim zapisal: *»Šola je skupaj s tovarno postala središče športnega in kulturnega življenja Mute. Tovarna in šola sta vplivali na hitrejši razvoj kraja, občine Radlje in tudi koroške regije. Močno je zaživela družbena in individualna stanovanjska gradnja, ki je omogočala, da so šolani ljudje ostajali doma.«*

Zaradi gospodarske krize kovinarske stroke v Sloveniji je v začetku devetdesetih let začelo občutno padati zanimanje za te poklice. Leta 1995 in 1996 smo vpisali le en oddelek obdelovalcev kovin. Leta 1997 vpisa ni bilo, tako da je leta 1998 zaključila zadnja generacija kovinarjev. Poskusi oživitve kovinarstva so kasneje še bili. Interes podjetij in obrtnikov po kovinarskih kadrih v zgornji Dravski dolini je bil prisoten, vendar premajhen.

Mladi kovinarji na paradi cvetja 1981

V kovinarski delavnici nove šole na Karavaningu

V vseh letih od 1972 do 1990 je šolo vodil in ji kasneje ravnateljval Ervin Kokošinek, od leta 1990 do 1994 Matjaž Štraser in od leta 1994 do 2012 Bogomir Likar. Praktični pouk je od leta 1972 do 1988 vodil Herbert Pušnik, od 1988 pa Janez Juvančič.

V letih od 1972 do 1998 je kovinarsko šolo na Muti končalo 100 odraslih in 1001 učenec oz. vajenec, skupno od leta 1945 pa okrog 1500 udeležencev, vpisanih jih je bilo približno 10 % več.

TEKSTILNA USMERITEV

Šola danes

pouk so učenke opravljale v podjetjih, kjer so imele štipendije.

Leta 1983 je bil z novo zgrajeno šolo na Karavaningu rešen prostorski problem za splošne in strokovno-teoretične predmete, leta 1984 pa delno tudi prakse, saj smo na šoli dobili prvo pravo učno delavnico. Strojno opremo so prispevale delovne organizacije Kroj Vuzenica, TUS Prevent Slovenj Gradec in Tekstilna industrija Otiški Vrh.

Leta 1985 je v sklopu mariborske tekstilne šole začela z izobraževanjem prva generacija tehnikov. Šola je do leta 1989 vpisala en oddelek programa tekstilni konfekar, ki je trajal dve leti. Učenke so si s tem pridobile 3. stopnjo izobrazbe. Leta 1989 smo prvič vpisali en oddelek v triletni program, to je program tekstilno-konfeksijska tehnologija, smer tekstilni konfekar 2.

Hiter razvoj tekstilno-konfeksijske industrije na Koroškem je narekoval potrebe po ustreznih kadrih. Bilo je jasno, da je šolo potrebno približati učencem, kajti Maribor in Celje sta bila predaleč in šolanje v teh središčih predrago. Tako je bil na pobudo Območne gospodarske zbornice za Koroško in konfeksijskih podjetij: TUS Prevent Slovenj Gradec, Okus Radlje, Tekstilna industrija Otiški vrh in Kroj Vuzenica v letu 1980 na Muti ustanovljen dislociran oddelek konfekarjev, ki je bil v sestavu Šolskega centra za oblačilce in frizerje Maribor.

V prvem letu se je vpisalo 36 učenk, ki so ga po dvoletnem šolanju končale z zaključnim izpitom. Pouk je potekal v obnovljeni stari šoli na Muti, zaradi pomanjkanja prostorov pa tudi v prostorih učilnice ob kinodvorani na spodnji Muti, v jedilnici stare livarne in prostorih današnje Občine Muta.

Splošne predmete so poučevali učitelji šole, strokovno-teoretične pa inženirji tekstilnih podjetij.
Praktični

Maturantski ples tekstilk leta 1995

V šolskem letu 1991 Ministrstvo za šolstvo ni dovolilo vpisa v dislocirani oddelek, zato pa si je šola leta 1992 izborila samostojnost tudi v tekstilni usmeritvi. Vlada Republike Slovenije je izdala odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda – Srednje šole Muta (SŠ Muta).

Vpisali smo tri oddelke v program tekstilec, poklic šivilja-krojač. Tudi naslednja leta smo vpisovali po tri oziroma dva oddelka šivilj, pa tudi po dva ali en oddelek dvoletnega programa pomožnih šivilj.

V tekstilni delavnici nove šole na Karavaningu

Zmagovalna kolekcija mladih oblikovalcev s tekmovanja za Zlati vulkan, leta 2003

Z večanjem vpisa so rastle potrebe po dodatnih kadrih in novih učnih delavnicah. V šolskih prostorih in bivšem domu za učence smo z lastnimi finančnimi sredstvi in pomočjo tekstilnih podjetij usposobili štiri nove delavnice, tako da smo jih imeli pet, v katerih so se učenke praktično izobraževale v dveh izmenah.

Leta 1997 smo imeli na SŠ Muta enajst rednih oddelkov tekstilne usmeritve, natančneje 262 dijakinj in 3 dijake.

Zagotovo je bilo prelomno tudi leto 1997. Z argumenti smo uspeli prepričati Ministrstvo za šolstvo, da nam dovoli vpis, prvič v program 5. stopnje zahtevnosti, to je konfekcijski modelar in program 4. stopnje, to je podjetniško poslovanje.

Leta 1998 je SŠ Muta, kot edina šola v državi, v sodelovanju s Preventom iz Slovenj Gradca in še nekaterimi podjetji in obrtniki tekstilne stroke pričela z izobraževanjem šivilj in krojačev po dualnem sistemu. To pomeni, da smo si odgovornost za izobraževanje delili šola in podjetja ter obrtniki, ki so z

Kostumi za kralja Matjaža, Alenčico in vojščaka

industrije nista zaustavila propadanja tekstilnih šol. Od prvotno 16 tekstilnih šol v Sloveniji smo ostali le še Ljubljana, Celje in Muta. S propadom Preventa je usahnil vpis tudi na Muti. Zadnja generacija je zaključila šolanje leta 2010.

Skupno smo od leta 1997 do 2010 vpisali v tekstilne programe od dvoletnih do petletnih 701 dijaka, vajenca in odraslega, skupno od leta 1980 pa 1272, od teh jih približno 10 % ni končalo izobraževanja ali so se izpisali.

vajenci podpisali pogodbe; šola za izvajanje teoretičnega in manjšega dela praktičnega pouka, delodajalci pa večine praktičnega pouka.

V okviru tekstilne usmeritve smo uspešno izvedli številne modne revije, se z lastnimi kolekcijami odlično odrezali na mnogih tekmovanjih in natečajih ter sodelovali z osnovnimi šolami in muzeji po Sloveniji.

Tako smo izdelali oblačila za stalne razstave Splavarskega muzeja Javnik v Podvelki, Rudarskega muzeja Mežica, muzeja v Libeličah in druge.

Konec devetdesetih let in nadalje je bila kriza vpisa v tekstilne programe v Sloveniji vedno večja. Številne šole so zapirale vrata. Tudi prenovljena programa izdelovalec oblačil in ustvarjalec modnih oblačil ob vse večji krizi slovenske tekstilne

Eno zadnjih vsakoletnih srečanj tekstilnih šol Slovenije, maja 2005

*Nekaj fotografij z modnih revij SŠ
Muta*

ZIDARJI IN TESARJI

Zidarji in tesarji, 2. generacija, leta 1990

Zaradi pomanjkanja kvalificiranih zidarjev in tesarjev so se koroška gradbena podjetja skupaj s Srednjo šolo Muta odločila, da bodo ustanovila oddelek za kvalificirane zidarje in tesarje.

Na omenjeno pobudo je Medobčinska gospodarska zbornica za Koroško v začetku leta 1988 sklicala posvet, na katerem so se zbrali predstavniki delovnih organizacij (SGP Kograd Dravograd, GIP Gradis – TOZD Ravne, GP Radlje) in Zavoda za šolstvo. Ugotovili so, da potrebe po zidarjih in tesarjih obstajajo. Analiza stanja je namreč pokazala, da učenci sicer kažejo interes za poklica zidar in tesar, da pa se kljub razpisanim kadrovskim štipendijam zaradi oddaljenosti šole raje odločajo za poklice v kovinarstvu in lesarstvu, ker so šole bliže doma. Sklenili so, da se izdela elaborat kot osnova za formiranje izobraževanja gradbenih delavcev na Muti.

V šolskem letu 1989/90 smo vpisali v program gradbinec 35

fantov za poklica zidar in tesar. Zaradi možnosti bivanja v internatu so se za vpis odločili tudi posamezniki iz drugih krajev tedanje Jugoslavije. Ustanovljen je bil dislociran oddelek Srednje gradbene šole Kranj, saj se Srednja gradbena šola Maribor z dislociranim oddelkom na Muti ni strinjala.

Profesorje za teoretične predmete in prostore je zagotovila šola, strokovno-teoretične predmete pa so poučevali inženirji gradbenih podjetij. Praktični pouk je potekal pod mentorstvom delovodij na gradbiščih. Vodja in organizator teoretičnega dela izobraževanja je bil ravnatelj šole, praktičnega dela pa Marko Verčnik, magister gradbeništva na SGP Kograd Dravograd. V članku Oddelek za potrebe koroškega gradbeništva v zborniku ob 50-letnici Srednje šole Muta je zapisal: *»Učenci so bili razporejeni v skupine glede na kraj bivanja in štipenditorja. Vsi so namreč imeli kadrovske*

Učiteljski zbor ob 50. obletnici šole

Maturantski ples zidarjev in tesarjev, april 1993

štipendije. Pri praktičnem pouku so učenci spoznavali tehnološke postopke, delovni proces in kolektiv, v katerem so se zaposlili po končanem šolanju. Gradbena podjetja so sodelovala tudi s predstavitvijo posameznih proizvodnih procesov in organizacije poslovanja v skladu s potrebami učnega načrta. Enkrat letno so podjetja financirala strokovno ekskurzijo, na kateri so si učenci ogledali večja gradbišča, betonarne asfaltne baze, opekarne ipd. Sodelovanje šole s podjetji je bilo dobro, saj smo skupaj reševali vse težave. Podjetja so bila z znanjem učencev po končanem šolanju zadovoljna, saj so na ta način pridobila dobre delavce, ki so se vključili v kolektiv in niso bili kot delavci iz drugih republik tedanje Jugoslavije samo prehodni sezonski delavci.«

V šolskem letu 1990/91 je bilo vpisanih še 33 učencev, 1992/93 le še 23, (1991/92 vpis v dislociran oddelek ni bil dovoljen). Po razpadu Jugoslavije in krizi v Rusiji so številne spremembe vplivale na dogajanje v družbi; vse to se je odražalo tudi na Koroškem. Število zaposlenih se je zmanjšalo, posledično tudi ni bilo vpisa leta 1993. Leta 1998 smo ponovno vpisali v oddelek 15 zidarjev, tokrat po dualnem sistemu, ki so čez tri leta program končali. V dveh bivših kovinarskih delavnicah na šoli smo usposobili dve zidarski delavnici, žal pa zaradi nezainteresiranosti mladih za zidarski poklic ponovnega vpisa ni bilo. Skupno smo izobrazili 90 zidarjev in tesarjev.

EKONOMSKA USMERITEV

Srednja šola Muta si je prizadevala pridobiti tudi programa frizer in električar, ki ju na Koroškem ni bilo. Zaman. Smo pa leta 1997 dobili triletni program podjetniško poslovanje, poklic – poslovni tajnik, kasneje preimenovan v administrator, ne da bi za njega prosili, saj je bil v Slovenj Gradcu. Smo si pa kasneje izborili še program (3 + 2) – poslovni tehnik (po treh letih so poslovni tajniki in trgovci nadaljevali še dve leti in postali poslovni tehniki) in program ekonomski tehnik. Vpis je bil nekaj let zelo dober. Vpisovali smo po dva oddelka poslovnih tajnikov.

V devetdesetih letih 20. stol. in nekaj let 21. stol. je bilo zanimanje mladih za vpis v gimnazije izredno velik. Na državni ravni se je vpisovalo krepko čez 40 %. Samo na Koroškem je bilo zanimanja za 4 oddelke (120 učencev) več, kot so vpisovali na Ravnah in Slovenj Gradcu. Na Muti smo izdelali strokovne podlage za uvedbo programa splošne gimnazije. Zavod za šolstvo pod vodstvom Frančka Lasbaherja je bil na naši strani. Moralno in materialno so nas podprle tudi vse občine v zgornji Dravski dolini, od Dravograda do Podvelke. Politično in strokovno nasprotovanje Raven in Slovenj Gradca pa je bilo tako veliko, da je Ministrstvo za šolstvo raje naredilo kompromis in nam leta 2002 dovolilo vpis v ekonomsko gimnazijo.

Prvi dve leti smo imeli celo omejitve vpisa na 34 dijakov. Pohvalimo se lahko s številnimi uspešno izpeljanimi projektnimi nalogami, med katerimi je bil v ospredju projekt Kolesarske poti v zgornji Dravski dolini. Poleg brošure v slovenskem in

Skupaj s poklicno šolo BBS Wolfsberg smo maja 2004 organizirali dobrodelno prireditev za izgradnjo šole v afriški državi Burkina Faso.

nemškem jeziku je bila v obeh jezikih izdelana tudi videokaseta.

Šola je uspešno sodelovala tudi v mednarodnih projektih s šolami v Avstriji (Celovec, Wolfsberg) in Nemčiji.

Od leta 2004 naprej je število učencev, ki so končali osnovno šolanje, izrazito padalo. Posledično smo leta 2004 vpisali še 23 dijakov v ekonomsko gimnazijo, leta 2005 pa le 12. Naslednje leto vpisa ni bilo več.

Padanje števila šoloobveznih otrok in nasičenost v ekonomskih programih v celotni Sloveniji je botrovalo manjšemu zanimanju za vpis v te programe tudi na naši šoli. Počasi so se iztekali in leta 2010 iztekli.

Skupno smo v ekonomske programe vpisali 528 dijakov, v ekonomsko gimnazijo pa 104, od tega se jih je 9 izpisalo ali prepisalo.

Ob vstopu Slovenije v EU so nam dijaki in učitelji BBS Wolfsberg zgradili most sodelovanja, leta 2004.

PREDŠOLSKA VZGOJA

Zaradi usihanja ekonomskih in tekstilnih programov smo na šoli iskali različne možnosti za nadaljnji obstoj in razvoj šole. Z analizo anket po osnovnih šolah Koroške smo ugotovili, da je med osmo- in devetošolci veliko zanimanja za štiriletni strokovni program predšolska vzgoja, poklic vzgojitelj(ica) predšolskih otrok.

S podpisi učencev in staršev, z izdelanimi strokovnimi podlagami, v katerih smo med drugim dokazovali izpolnjevanje kadrovskih in materialni pogojev, ter pisnimi izjavami vrtcev na Koroškem, da bodo sprejemali dijake na praktično usposabljanje, smo prepričevali Ministrstvo o smotrnosti uvedbe programa na Srednji šoli Muta. Kot že v preteklosti, smo bili tudi tedaj deležni nasprotovanja, tokrat predvsem Vzgojiteljske šole in gimnazije v Mariboru. Kljub vsemu smo uspeli in leta 2006 vpisali 34 dijakov in dijakinj v program predšolska vzgoja.

Leta 2013 smo v enoletni program prvič uspeli vpisati kandidate za poklicni tečaj predšolske vzgoje. V ta program so se lahko vpisali in se še danes vpisujejo vsi do 26. leta starosti, ki so uspešno končali zaključni letnik gimnazije ali drugi štiriletni strokovni program.

Ob desetletnici programa predšolska vzgoja je vodja predmetnega učiteljskega zbora, profesorica glasbe Berta Komprij zapisala: »Desetletnica ni ravno visok jubilej, je pa zato toliko bolj pomemben, saj se lahko v teh desetih letih pohvalimo z velikimi uspehi, malimi zmagami in napredkom nas vseh.

Zgodba se je začela v šolskem letu 2006/2007, ko smo v prvi letnik sprejeli 34 dijakov. Leto pred tem pa je bilo potrebno pripraviti in zagotoviti ogromno strokovnih argumentov za pridobitev programa, kot so materialni pogoji, potrebe okolja, interes učencev osnovnih šol Dravske, Mežiške in Mislinjske doline, podpora občin in vrtcev kot delodajalcev. Za vse te napore in pridobitev programa se moramo zahvaliti takratnemu ravnatelju Bogomirju Likarju.

V tistem času je bilo v slovenskem prostoru šest šol, ki so izvajale program predšolska vzgoja. Tudi v njihovo sredino so nas sprejeli bolj kislih obrazov. Spomnim se še besed profesorice iz mariborske šole: *»Tako dobri, kot smo mi, ne boste nikoli!«*

Torej smo se morali dokazati. Že takoj smo se začeli intenzivno pripravljati na prenovu programa. Od vseh vzgojiteljskih šol smo imeli pravzaprav najmanj težav, saj so se šole z dolgo tradicijo, nekoč gimnazijskega, vzgojiteljskega programa veliko težje spopadale s prenovno. In kar hitro se je zgodilo, da so smo bili organizatorji Vzgojiteljade, srečanja vseh slovenskih vzgojiteljskih šol. *»No, pa pokažite!«* so rekli.

In smo pokazali. Prvič smo prireditev pripravili v smislu medpredmetnega povezovanja po konceptu prenove. Od takrat prireditev vsako leto poteka na enak način.«

Skupno smo od leta 2006 do 2018 vpisali 376 dijakov v program predšolska vzgoja, od tega se jih je 30 izpisalo ali prepisalo. V poklicni tečaj predšolske vzgoje od leta 2013 do 2018 pa 195 dijakov. Od teh se jih je skoraj polovica vpisala zaradi statusa dijaka, zato smo jih 85 izključili ali pa so se izpisali.

Nekatere aktivnosti dijakov predšolske vzgoje

- Mirovniški festival v Slovenj Gradcu
- Srečanje ravnateljev in vodij vrtcev ter mentorjev dijakov
- Vzgojiteljada – tradicionalno srečanje vseh vzgojiteljskih šol Slovenije
- Obisk muzeja igrač in Lutkovnega gledališča v Ljubljani in Mariboru
- Sodelovanje z osnovnimi šolami pri izvedbi Bralne noči
- Medpredmetno povezovanje: obisk muzeja igrač v Radljah, Obisk CUDV Črna, srečanje z avtorico knjige Bela lakasta torbica Stino Vošner, izdelovanje piščali iz vrbovih vej, obisk Montessori vrtcev, obisk OŠ za otroke s posebnimi potrebami, izdelovanje lutk v lutkarski delavnici
- Igraj se z mano v Ljubljani in Radljah
- Malčkova zabava v Dravogradu
- Igrica po vseh koroških vrtcih
- Erasmus+ praksa v tujini (Malta, Irska, Španija)

SREDNJA ŠOLA POSTANE ŠESTA ENOTA ŠOLSKEGA CENTRA SG

Nenehno upadanje števila šoloobveznih otrok, kriza izobraževanja za tekstilne in ekonomske poklice in nov način financiranja šolstva na glavo dijaka so ogrožala finančni obstoj šole. Nujno je bilo potrebno poiskati povezovanje z večjim šolskim centrom. Dogovorili smo se s ŠC Slovenj Gradec. 6. septembra 2007 je po predhodnem elaboratu o združitvi Vlada RS sprejela sklep o združitvi Srednje šole Muta s ŠC Slovenj Gradec.

OKOLJEVARSTVO

Na SŠ Muta smo še naprej iskali možnosti uvedbe novih izobraževalnih programov. V okviru Centra za poklicno izobraževanje RS smo se aktivno vključili v skupino šol za pripravo novega izobraževalnega programa okoljevarstveni tehnik. Ob podpori koroških komunalnih podjetij, gospodarske zbornice in drugih podjetij smo si izborili program in leta 2008 vpisali prvih 28 okoljevarstvenih tehnikov.

Pomembna sooblikovalka programa na državni ravni je bila naša profesorica in doktorica varstva okolja, od vsega začetka do danes tudi vodja programskega učiteljskega zbora, dr. Jana Sterže, ki je za ta zapis napisala le nekatere najpomembnejše aktivnosti okoljevarstvenikov.

Vsakoletna srečanja vseh okoljevarstvenih šol Slovenije

Organizacijo sedmega državnega srečanja dijakov programa okoljevarstveni tehnik je prevzela Srednja šola Slovenj Gradec in Muta na lokaciji Muta. Tema druženja je bil gozd.

Strokovne ekskurzije in terenske vaje

Vsa leta okoljevarstveniki spoznavajo različne okoljevarstvene tehnologije tudi na raznih ekskurzijah po Sloveniji in tujini, med samim poukom pa pri strokovnih modulih opravijo tudi več terenskih vaj.

Simbolična posaditev drevesa

Vsaka generacija okoljevarstvenih tehnikov posadi svoje drevo in ga prepusti v negovanje naslednikom. S tem prispevajo k zmanjšanju toplogrednih plinov, predvsem CO₂ v zraku, in k zmanjšanju segrevanja ozračja.

Ozaveščevalni videospoti

Ker je za okoljevarstvenike pomembna tudi ozaveščevalna vloga, si mladi dijaki prizadevajo na humoren način širiti svoja znanja tudi s pripravo videospotov ali komičnih skečev. Nekatere je možno najti tudi na Youtubeu.

Praksa v tujini

Dijaki opravljajo praktično usposabljanje v drugem in tretjem letniku pri delodajalcih, vedno več pa se jih preko projekta Erasmus+ odloča tudi za prakso v tujini.

Ureditev vrtov ob šoli

V šolskem letu 2010/11 so dijaki okoljevarstvenega programa uredili tematske vrtove, za katere skrbijo pod mentorstvom mag. Karmen Ketiš.

Okoljevarstveniki se zavedajo, da nam lahko šolski ekovrt služi kot sodoben učni in vzgojni pripomoček. Srednja šola Slovenj Gradec in Muta, Šolski center Slovenj Gradec, je 7. 3. 2013 prejel znak programa šolski ekovrtovi, ki ga izvaja Inštitut za trajnostni razvoj.

Nekateri večletni projekti

Ekošola

Naša šola je članica programa ekošola že več let. To je mednarodno uveljavljen program celostne okoljske vzgoje in izobraževanja. Pridobili smo zeleno zastavo,

ki je mednarodno priznanje slovenskim šolam za okoljevarstveno delovanje, skladno z mednarodnimi kriteriji FEE (Foundation for Environmental Education). Sodelovanje v ekošoli je namenjeno vsem dijakom vseh programov na naši šoli, s skupnimi močmi ohranjamo zeleno zastavo.

Ekokviz

Dijaki sodelujejo na šolskem in državnem tekmovanju ekokviz. Pomerijo se v poznavanju okoljskih in naravoslovnih vsebin, kot so: učinkovita raba energije, trajnostna mobilnost, podnebne spremembe. V preteklih šolskih letih je bilo nekaj dijakov zelo uspešnih. Izstopala je dijakinja Blažka Rašl, ki je prejela zlato in srebrno priznanje.

Kampanja Pozor(!)ni za okolje

Kampanja Pozor(!)ni za okolje ozavešča mlade o pravilnem ravnanju z okoljem. Organizira vrsto različnih aktivnosti. Te so bile sprva osredotočene na pravilno ločeno zbiranje odpadkov. V šolskem letu 2014/2015 se je kampanja vsebinsko razširila na krovno vsebino – zmanjševanje ogljičnega odtisa, ki je združila vse doslej obravnavane teme v kampanji in je potekala sedem let. Največji uspeh so dosegle naše dijakinje ekofrendice, ki so zmagale med 22 šolami iz vse Slovenije v urejanju ekokotičkov. Bile so tudi povabljene na snemanje oddaje na Planet TV. Tekmovanje so spremljale še številne aktivnosti, usmerjene v recikliranje in ponovno uporabo odpadkov.

Vseslovenski natečaj planetu Zemlja prijazna šola/vrtec

Planetu Zemlja prijazna šola/vrtec naj bi pripomogla k ohranjanju kulturnega, naravnega in nacionalnega izročila Slovenije, razvijala zdravo samopodobo posameznika ter spoštljiv in odgovoren odnos človeka do okolja in narave. Dijaki tretjega letnika so izbrali projekt Food Revolution. Projekt v obliki

delavnice izvajamo na lokaciji Slovenj Gradec. Cilj projekta je dijake seznaniti s hrano, pomenom kuhanja, pastmi že pripravljene hrane, pomenom uporabe lokalno pridelane hrane, z zdravo pripravo hrane, možnostmi kuhanja iz ostankov in s pomenom uporabe lokalno pridelane hrane.

Naš planet je naš dom, povežimo se, da ga ohranimo (mednarodni projekt)

Izkušnje so nam pokazale, da zgolj teoretični pristop nima zadostnih učinkov, zato dijake kar se da aktivno vključimo v opazovanje in raziskovanje narave, v njeno preučevanje, npr. v kolikšni meri se uporabljajo obnovljivi viri energije, spremljanje onesnaženosti zraka in vode ipd. Dijaki sedmih evropskih sodelujočih šol se med seboj povezujejo, se seznanjajo z rezultati svojih opazovanj in jih primerjajo.

Okoljevarstveni tehnik je program, ki ima prihodnost, le v mladih je potrebno vzbuditi pozornost za varovanje čistega okolja in odgovornost zanj.

V program okoljevarstveni tehnik se je do leta 2018 na Muti skupno vpisal 201 dijak, od tega se jih je 33 izpisalo ali prepisalo.

REORGANIZACIJA ŠC SLOVENJ GRADEC

Nepričakovano in v veliki meri neargumentirano je poleti 2012 Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport obvestilo vodstvo ŠC SG o svojih namerah reorganizacije centra. Njihov predlog je bil, da šest obstoječih šol (Ekonomška šola, Gimnazija, Zdravstvena šola, Srednja gostinska turistična in lesarska šola, Srednja šola Muta in Višja šola) združi v tri šole, ravnatelj višje šole pa bi bil hkrati direktor. S protiargumenti smo le delno uspeli. Vlada RS je 2. avgusta 2012 izdala Odlok o ukinitvi Srednje šole Muta, Ekonomske šole in Srednje gostinske turistične in lesarske šole, o prenehanju mandatov ravnateljem teh šol in združitvi šol v novo šolo Slovenj Gradec in Muta. Za v. d. ravnatelja je bil določen Bernard Kresnik, sedanji ravnatelj.

Danes na Muti poučujemo v štiriletnem strokovnem programu predšolska vzgoja in enoletnem strokovnem programu poklicnega tečaja predšolska vzgoja in štiriletnem strokovnem programu okoljevarstveni tehnik. Skupno število dijakov je 180.

V vseh 70 letih se je v poklicno in srednješolsko izobraževanje na Muti vpisalo 4641 učencev oz. dijakov in vajencev, zaključilo pa jih je po znanih podatkih približno 10 % manj, torej okrog 4200.

Bogomir Likar, prof.

Viri:

Zbornik, Srednja šola Muta 1947–1997, Forma film Prevalje, maj 1997.

Arhiv, Srednja šola Muta.

Časopisni članki.

Ustni viri in fotografije: Hrabro Sterdin, Ervin Kokošinek, Borut Šeško, Franc Placet, Marko Lesjak, Alojz Verdinek, Ludvik Jerčič.

2. SPOMINI NA SREDNJO ŠOLO MUTA

MOJA ŠTIRI LETA NA SREDNJI ŠOLI MUTA

Bilo je v jeseni 1983. Z novim šolskim letom sem se zaposlila na Muti. Spomnim se, da sem na razgovor za službo šla še na zgornjo Muto, kjer so se tedaj nahajali šolski prostori. Tega leta pa sta bila dograjena nova šola in dijaški dom na Karavaningu. Nova zgradba je bila lepa, funkcionalna in povrh še v lepem naravnem okolju sredi gozdička.

Na Muti sem delala štiri šolska leta in pol. Takrat sem bila začetnica. Za sabo sem sicer že imela eno leto nadomeščanja na Ravnah. Tako so bila ta leta predvsem leta učenja, kako znanje s fakultete prenesti v šolsko prakso. Študij na Filozofski fakulteti je tedaj študente pripravljaj bolj za raziskovalno delo kot za delo v šoli. Danes je, upam, drugače.

Prvi dve leti sem poučevala v kmetijski in tekstilni usmeritvi. Predvsem kmetijski razredi so bili manj številni in dijaki v njih večinoma otroci s kmetij in navajeni dela. Med njimi so bili tudi sposobni dijaki, ki so se za šolo odločili, ker so želeli ostati na kmetiji in nadaljevati delo svojih prednikov. Marsikdo med njimi je prihajal iz dokaj oddaljenih manjših krajev, tako da je moral zelo zgodaj od doma, pred tem pa postoriti še delo doma. Za šolsko delo je marsikomu zmanjkalo časa, saj je bilo treba delati tudi po prihodu iz šole. A med njimi so bili tudi takšni, ki so šolsko delo zlahka opravili ob vsej pomoči na kmetiji. Nekaj časa sem bila tudi mentorica dramskemu krožku in zgodilo se je kdaj, da je učenec manjkal pri delu v krožku ali celo na samem nastopu, ker zaradi dela doma ni mogel ostati po pouku.

To so bila leta t. i. usmerjenega izobraževanja, šolskega eksperimenta, ki se je čez dobro desetletje izkazal za ne preveč uspešnega. V prvem letniku srednje šole so bili takrat v tehniških usmeritvah skupaj dijaki, ki so kasneje nameravali dokončati le dvo- ali triletno poklicno šolo, in tudi tisti, ki so se naprej izobraževali kot tehniki. V tekstilni usmeritvi je bilo nekaj teh, ki so se potem prešolali v drugi letnik tekstilne tehniške šole v Mariboru. V oddelkih tekstilne usmeritve so se izobraževala samo dekleta, medtem ko so v kmetijskih razredih bili v večini fantje.

Kaj mi je iz tistih let najbolj ostalo v spominu?

Veliko prijetnega, saj med mano in dijaki še ni bilo velike starostne razlike. Marsikatere njihove »finte« sem takrat verjetno lažje razumela in sprejela kot danes. Bile so tudi grenke izkušnje, a te človek prej pozabi.

V šolo sem se vsa štiri leta vozila. Zadnji dve leti z vlakom. Ta je peljal iz Ruš že nekaj pred šesto zjutraj. Moj dan se je tako začel že zelo zgodaj. Vožnja do Vuzenice je trajala kakšne tričetrt ure, potem pa me je čakalo še nekaj poti, ki mi jo je včasih skrajšal kakšen sodelavec. Na vlaku sem zaradi zgodnje

ure včasih vožnjo kar prespala. Vem, da je bilo najtežje v jeseni, ko so premaknili uro na zimski čas. Tista ura spanja mi je zelo manjkala. V enem takih dni se mi je zgodilo, da se kar utonila v spanec na vlaku. In se potem v nekem trenutku zbudila. Zunaj je bilo še temno in v naglici nisem dobro videla, da vlak ne stoji na postaji v Vuzenici, ampak je bil šele pri elektrarni v Vuhredu. V paniki sem izstopila in še preden sem doumela, da še nismo v Vuzenici, je vlak že odpeljal. Nato sem morala čez most na elektrarni do najbližje avtobusne postaje, ki k sreči ni preveč oddaljena. K pouku mi je uspelo priti le z malenkostno zamudo. Takih pripetljajev v zvezi z vožnjo sem doživela še nekaj, zlasti v takrat bolj snežnih zimah, ko je vlak zamujal in se je »potovanje« v službo lahko kar zavleklo.

Zaradi naporne vožnje sem seveda ves čas upala na delovno mesto bližje kraju bivanja. Dobiti delo v šoli pred tridesetimi leti večinoma ni bila kakšna posebna težava in po štirih letih in pol sem našla novo službo v bližnjem Mariboru. Leta na Muti so bila zame dobra šola.

Tilka Kumprej, prof.

OB OBLETNICI

Ko se človek ozira nazaj, se mora spominjati samo dobrih, pozitivnih stvari in dogodkov, če želi graditi in ustvarjati še boljšo in še lepšo prihodnost. Svoje izkušnje in znanje mora znati deliti z drugimi, iti v korak s časom, prisluhniti potrebam družbe, še posebej pa prisluhniti potrebam mladega rodu.

Naš jutri gradimo na mladih, zato je izobraževanje temelj za svetlo prihodnost, za prihodnost, ki ljudem zagotavlja blagostanje, varnost in zdravje. Šolanje je nekakšno delovno potovanje, na katerem si človek bogati svoj um, širi svoja obzorja in se ob tem pripravlja na vlogo, ki jo bo odigral v svojem življenju.

V času šolanja hčerke Zale na Srednji šoli Slovenj Gradec in Muta sem imela čast in srečo, da sem kot predsednica Sveta staršev in članica Sveta zavoda spremljala delovanje te izobraževalne institucije. Poleg rednega teoretičnega pedagoškega dela in obveznega praktičnega usposabljanja, ki ga za posamezni poklic zahteva šolski učni delovni načrt, se šola z raznimi projekti, delavnicami in aktivnostmi samoiniciativno vključuje v širšo okolico. Povezuje se z drugimi šolami, občino, lokalnimi podjetniki, gostuje po drugih krajih naše domovine in tam uspešno predstavlja svoje delovanje, prenaša znanje, veščine in izdelke.

Tudi sama sem kar nekajkrat bila popotnica na takem delovnem potovanju. Vsakokrat sem bila pozitivno presenečena in navdušena. Uživala sem ob pogledu na dijake, ki so bili pravi mojstri kuhanja, mojstri v oblikovanju lesa, talenti za ples, glasbo, igro, zagovorniki pomembnosti zdravega in čistega okolja, v katerem živimo.

Da pa so rezultati njihovega dela tako plodni in uspešni, je potrebna dobra organizacija s strani vodstva šole in pedagoškega kadra, ki vse to organizira, koordinira in ustvarja. Prav ti dve častivredni obletnici sta dokaz, da to zmorejo, da želijo biti in ostati dobri.

Zato jim ob tej priložnosti iskreno čestitam in želim, da kot ekipa še naprej tako ubrano in premišljeno pritiskajo na tipke, ki potem iz vsega skupaj izvabijo prijetno melodijo, melodijo zadovoljstva in napredka za vse in vsakogar, ki postane del njihove zgodbe.

Liljana Peretin, nekdanja predsednica Sveta staršev

ODLOČITEV ZA PODJETNIŠTVO

Sam sem odraščal v podjetniški družini. Kot otroku in tudi kasneje, ko je bilo potrebno sprejeti odločitev, kaj želim v življenju postati, je bila moja prva misel podjetništvo. Zato sem se vpisal na Srednjo šolo Muta v program poslovni tajnik, kasneje pa nadaljeval v programu poslovni tehnik, saj sem menil, da mi bo znanje s tega področja tudi na poslovni poti najbolj koristilo. Marsikdo me je vprašal, zakaj sem izbral program (3 + 2) in zakaj ne 4-letnega programa. Jaz sem že takrat vedel: če izberem program (3 + 2), bom imel dvojni maturantski ples in dvojni maturantski izlet, kar pa tudi nekaj šteje. Mar ne? Glava je vedela, da želim dvojni maturantski ples, srce pa si je želelo še več plesati in me je tako vodilo do leto mlajše, zame najlepše dijakinje na šoli. Tako sem si pridobil še dodatno dvojni maturantski ples. Z malo sreče so bili torej štirje maturantski plesi v petih letih 😊. Pa naj kdo reče, da dijaki programov (3 + 2) nismo v prednosti 😊.

Danes lahko rečem, da je bilo to pet najlepših let v mojem življenju. Pridobil sem si veliko novih prijateljev in ogromno znanja, ki ga še danes s pridom uporabljam na svoji poslovni poti. Koliko znanja sem pridobil, sem se začel zavedati šele takrat, ko sem se vpisal na fakulteto in kasneje na magistrski študij. Pravijo, da je srednja šola podlaga za nadaljnje izobraževanje. Res je, saj so moji učitelji delo odlično opravili, in v nadaljevanju izobraževanja na univerzi v Ljubljani nisem imel težav zaradi pomanjkanja znanja. Učitelj naj bi bil tisti, ki te v težjih trenutkih spodbudi, ti da nov zagon, da se spet pobereš in greš naprej po pravi poti ... in to so učitelji na srednji šoli Muta znali. Hvala za vse.

Dejan Pandel, samostojni podjetnik

GIMNAZIJA EKONOMSKE GIMNAZIJE

Srednjo šolo Muta sem obiskovala kot prva generacija gimnazijcev, ki smo se vpisali v program ekonomske gimnazije. Za ta program sem se odločila, ker je nudil širok spekter družboslovnih predmetov, poleg klasičnih gimnazijskih, še ekonomijo in podjetništvo. Tako sem v času šolanja pridobila odlične osnove predvsem na področju družboslovja, pri predmetu podjetništvo pa smo lahko preizkusili svoje kreativne, podjetniške ideje.

Glede na to, da je bil v generaciji zgolj en razred gimnazijcev, so se nam profesorji lahko posebej posvetili in nam omogočili nadgradnjo znanja in sprotno reševanje nastalih težav.

Znanje, pridobljeno v štirih letih, sem s pridom izkoristila tudi pri nadaljnjem študiju na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru.

Sergeja Šatur, višja pravosodna svetovalka

SREDNJA ŠOLA – ODSKOČNA DESKA ZA ŽIVLJENJE

Sem bivša dijakinja Srednje šole Slovenj Gradec in Muta, kjer sem obiskovala program predšolske vzgoje. Z izbiro šole sem bila in sem še vedno zelo zadovoljna, saj mi je dala ogromno izkušenj ter lepih spominov. Kljub veliki spremembi, ki jo prinaša prehod iz osnovne v srednjo šolo, sem se tam hitro počutila sprejeto in domače, saj na šoli vladajo topli in prijetni medosebni odnosi. Poleg rednega pouka so se na šoli vedno odvijale tudi razne aktivnosti, kot so proslave, dnevi odprtih vrat, različni plesi in zabave ter takšna in drugačna druženja, ki so povezovala med seboj dijake in profesorje. Srednja šola je dijakom omogočila tudi veliko prakse, kjer smo se lahko preizkušali v svojem bodočem poklicu. Vredno je omeniti tudi zelo dobro organizacijo projekta Erasmus, v okviru katerega sem sama obiskala Latvijo, Malto, Irsko ter London. Preko projekta sem v teh državah po mesec dni opravljala prakso na svojem področju. Nemogoče je opisati, koliko izkustev sem tam pridobila: od spoznavanja različnih kultur, navad, tradicij, ljudi, jezikov do izkušenj na področju predšolske vzgoje. Spoznala in videla sem zelo različne načine dela, ki jih lahko sedaj primerjam ter prakticiram tudi pri svojem delu.

Postala sem bolj odprta in komunikativna, se učila in izpopolnjevala tuje jezike. Lahko sem bila popolnoma samostojna in skrbela zase, spoznala sem nove prijatelje, z nekaterimi smo še vedno v stiku. Menim, da je to izkušnja, ki bi jo moral vsaj enkrat v življenju doživeti vsak posameznik, saj ti spremeni pogled na svet. Z vsako takšno izkušnjo sem kot dijakinja postajala zrelejša, bolj odrasla in samostojna. Srednjo šolo Slovenj Gradec in Muta bi opisala kot dobro odzivno desko za življenje. In res sem hvaležna, da sem lahko bila tudi jaz del njene zgodbe.

Zala Peretin, zlata maturantka, sedaj študentka predšolske vzgoje

SPOMINI, KI NAVDIHUJEJO ...

Ljudje postajamo vse bolj okoljsko ozaveščeni, v nekaterih pa tli želja po reševanju okoljskih problemov, za kar pa se je potrebno ustrezno strokovno usposobiti. Tudi sam spadam med tiste, ki želijo s svojim znanjem pripomoči k varstvu narave, okolja in organizmov. Prav slednje je botrovalo k odločitvi o vpisu na Srednjo šolo Muta (tako se je še imenovala, ko sem prišel z izobraževanjem). Izbral sem program okoljevarstveni tehnik, ki je ustrezal mojim pričakovanjem.

Lepo je priklicati spomine, ki nas navdihujejo in obdajo s pozitivno mislijo. Takšne spomine imam na obdobje štirih let mladosti, ki sem jih preživel kot dijak na Srednji šoli Muta. Če bi mi dejali, da naj vtise s srednje šole opišem z nekaj besedami, bi odgovoril: strokoven program, prijazni in dostopni profesorji, zabava ter dogodivščine. V štirih letih sem pridobil veliko novega znanja z različnih področij, od osnov varstva okolja, do bolj tehnično naravnanih in aplikativno usmerjenih znanj. Slednje smo pridobili predvsem iz terenskih vaj. Ob tem velja omeniti, da je lokacija šole še posebej primerna za tovrstne aktivnosti. Gozd, reka in potoki so pravo okolje za bodoče okoljevarstvenike. Ob pomoči profesorjev, ki so strokovnjaki na svojih področjih, je lahko izobraževanje še toliko bolj pestro in zabavno. Seveda pa je veliko odvisno od tega, koliko je vsak sam pripravljen vložiti za dosego svojih ciljev. Ob resnem delu v šoli in doma pa seveda ni izostala zabava s sošolci ob različnih priložnostih. Z nekaterimi so se spletla pristna prijateljstva, ki bodo trajala večno.

Vsega lepega je enkrat konec. Tako sem tudi jaz s poklicno maturo zaključil izobraževanje na Srednji šoli Muta. Z željo po novih znanjih sem se vpisal na Visoko šolo za varstvo okolja v Velenju, kjer sem uspešno zaključil program varstvo okolja in ekotehnologija. Ob tem sem študentsko prakso opravil v tujini, na Norveškem. Neprecenljiva izkušnja, ki je podarila ogromno novega. Od izpopolnjevanja angleščine, samostojnega življenja do strokovnega znanja. Ker pa mi to še ni bilo dovolj, študij nadaljujem na Fakulteti za naravoslovje in matematiko v programu biologija, ekologija z naravovarstvom.

Začetek bolj resnega izobraževanja sem preživel na Srednji šoli Muta, ki je bila odlična popotnica za nadaljnje izobraževanje in življenje. Na to obdobje me vežejo prijetni spomini, ki jih z nekaterimi sošolci večkrat obujamo. Z veseljem sem ohranil stik tudi z določenimi profesorji, s katerimi sem imel zmeraj dober odnos. V veselje mi je, da še zmeraj prestopim prag srednje šole z občutkom zadovoljstva in topline.

Jernej Košir, dipl. ekotehnolog

ODHAJAMO, SPOMINI OSTAJAJO ...

»Življenje je kakor širna pot, križišča so polna raznih zmot ...« Tako pravi neka popevka. Toda pomislimo, ali je to, kar je že za nami, zmota. Ne, nikakor. Od prvega jesenskega dne in vstopa v srednješolske klopi smo veliko storili zase. Toliko spoznanj, toliko izkušenj je za nami. Veliko od teh dobimo v šoli. Dnevi, ko smo gullili srednješolske klopi, so bežali, kot bi jim gorelo za petami. Izbrani sošolci so postali naši najboljši prijatelji vse do prvega študijskega dne, ko smo odšli vsak na svojo pot, novim ciljem naproti. Ampak vezi, ki so bile sklenjene v teh letih življenjske poti, so ostale tako trdne, da jim ni kos niti boj za prostor pod soncem. Je pot do zmage ali zelenega cilja res tako težka? Je temu vzrok premalo volje? Zavedati se moramo, da nas v življenju znova srečujejo vzponi in padci, zmage in porazi. Nihče ni izvzet, na nas je le, da se znamo soočati z njimi in da ne obupamo. Tako so se nam pred tremi leti zaprla srednješolska vrata in stopili smo na novo, neznano pot. A sledi ostajajo. Za nekatere so se vrata šolanja popolnoma zaprla, drugi pa smo naredili velik korak v študijske vode. Spoznali smo nove prijatelje, okoliščine, načine dela in dobroto ljudi. Vedno pa se bomo z lepimi spomini vračali na srednjo vzgojiteljsko šolo na Muto. Na doseženo znanje smo ponosni in z njim pridobljena priznanja. V spominu mi bosta ostali srebrno priznanje s tekmovanja Zeleno pero in bronasto priznanje s Cankarjevega tekmovanja, ki sem ju dosegla leta 2016. Leta 2017 pa sem osvojila zlato priznanje na tekmovanju Zeleno pero.

Kot študentka razrednega pouka se zavedam, kako pomembno je znanje, ki so mi ga in mi ga še danes podajajo učitelji. Čez nekaj let, ko bom končala študij, bom stala v istih čevljih kot vsi učitelji, ki so me kadarkoli poučevali. Pred mano bodo vedoželjni učenci, katerim, upam, bom prav tako predano in odgovorno podajala znanje, kot so ga meni moji učitelji.

Upam, da bodo moji bodoči učenci tudi mene ohranjali v tako lepem spominu, kot jaz ohranjam svoje učitelje.

Lucija Skarlovnik, študentka razrednega pouka

3 SPREHOD SKOZI 30 LET LESARSKIH PROGRAMOV

Začetki izobraževanja za lesarje segajo v leto 1987, ko smo v jeseni vpisali prvi oddelek za lesarje. Tako kot so se uvajali mnogi izobraževalni programi za različne poklice v srednje šole na Koroškem – zaradi potreb takratne industrije, je bil tudi program za lesarje v Slovenj Gradcu ustanovljen prav s tem namenom. Podjetje Lesna SG je bilo takrat eno izmed večjih podjetij v regiji, ki se je močno razvijalo in v proizvodnjo uvajalo sodobnejšo tehnologijo, zato je potrebovalo izobražene delavce. Od takrat je izobraževanje za lesarske poklice v Slovenj Gradcu pridobivalo vedno večji pomen. O tem govori tudi objavljena novica.

NOVO 1990 - 1995

OSAMOSVOJEN PROGRAM MIZAR - TAPETNIK

V šolskem letu 1987/88 smo začeli izobraževati mizarje (takrat so še imeli naziv lesar širokega profila) v dislociranem oddelku Srednje lesarske šole Maribor. Vsako leto smo v 1. letnik vpisali en oddelek. Že v šolskem letu 1992/93 pa je v Slovenj Gradcu začela delovati lesarska šola kot ena izmed izobraževalnih smeri v Srednji šoli Slovenj Gradec. V zadnjih petih letih se je v lesarski usmeritvi precej spremenilo. Ker vpisujemo vsako leto v 1. letnik dva oddelka učencev, se je povečalo tudi število učiteljev - od treh na devet članov; trije so profesorji strokovnoteoretičnih predmetov, šest pa je učiteljev praktičnega pouka.

Vsako leto - letos že petič po vrsti - razstavljamo izdelke učencev na sejmu pohištva v Ljubljani, dvakrat pa smo sodelovali tudi na sejmu Prezenta v Slovenj Gradcu, in sicer z izdelki, ki so jih naredili učenci za zaključni izpit.

Redno se udeležujemo tudi lesartad - srečanj srednjih lesarskih šol Slovenije.

Ivan ŠKODNIK, prof.

Ime in priimek	Obdobje	Ime šole
TONE TURIČNIK	1987/1988	Srednja šola Edvarda Kardelja Slovenj Gradec
SILVA RONCELLI VAUPOT	1988–1996	Srednja šola Edvarda Kardelja Slovenj Gradec Leta 1996 nastane Šolski center. Direktorica: Silva Roncelli Vaupot
LUDVIK GUTENBERGER v. d. ravnateljja	1996/97	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola
IVAN ŠKODNIK	1997/1998–2006/07	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola
IVAN ŠKODNIK	2007/08–2011/2012	Šolski center Slovenj Gradec Srednja gostinsko turistična in lesarska šola
BERNARD KRESNIK, v. d. ravnateljja	2012/13–2013/14	Šolski center Slovenj Gradec Srednja šola Slovenj Gradec in Muta
BERNARD KRESNIK	2013/14–2017/18	Šolski center Slovenj Gradec Srednja šola Slovenj Gradec in Muta

Ravnateljji in ime šole, ki se je večkrat spremenilo, z lesarsko usmeritvijo

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

ŠTEVILO VPISANIH DIJAKOV

Število vpisanih dijakov v lesarske programe se je skozi leta spreminjalo.

Na začetku izobraževanja lesarjev v šolskem letu 1987/88 je bil vpisan 1 oddelek lesarjev širokega profila, v katerem je bilo 36 dijakov.

Število dijakov se je povečalo v šolskem letu 1992/93, ko smo začeli vpisovati po dva oddelka mizarjev. Visok vpis v program mizar-tapetnik je vse od šolskega leta 1994/95 dalje, ko je bilo število dijakov v šestih oddelkih nad 180, v šolskem letu 1999/2000 pa je bilo celo sedem oddelkov mizarjev.

K povečanju števila dijakov je pripomogel tudi nadaljevalni program za lesarskega tehnika in vpis v program obdelovalec lesa. Število dijakov je vsa leta naraščalo, v letu 2000/01 je prvič preraslo število 200, največje število dijakov pa je bilo v šolskem letu 2004/05.

Takrat je bilo vpisanih 226 dijakov:

- 34 obdelovalcev lesa (2 oddelka),
- 140 mizarjev (6 oddelkov),
- 52 lesarskih tehnikov (2 oddelka).

Po tem letu začne število dijakov rahlo padati. Največje zmanjševanje števila dijakov se začne v programu mizar v šolskem letu 2005/06, ko smo imeli samo 1 oddelek. Ta trend se vseskozi do letos nadaljuje.

V šolskem letu 2017/18 imamo v lesarskih programih vpisanih 72 dijakov, in sicer v program obdelovalec lesa 13 dijakov, v program mizar 43 dijakov in v program lesarski tehnik 16 dijakov.

Šolsko leto	OBDELOVALEC LESA	MIZAR	LESARSKI TEHNIK	SKUPAJ	OPOMBE
1987/88	-	33	-	33	
1988/89	-	66	-	66	
1989/90	-	98	-	98	
1990/91	-	101	-	101	
1991/92	-	69	-	69	M - ni bilo vpisa v 1. letnik
1992/93	-	117	-	117	M - prvič vpis 2 oddelkov
1993/94	-	148	-	148	
1994/95	-	183	-	183	
1995/96	-	180	-	180	
1996/97	-	186	-	186	
1997/98	-	183	-	183	
1998/99	-	148	-	148	
1999/2000	-	149	29	178	M - od tega 17 dijakov po dualnem sistemu: 12 mizarjev in 5 tapetnikov
2000/01	-	145	60	205	
2001/02	-	148	50	198	
2002/03	-	142	52	194	
2003/04	18	140	54	212	
2004/05	34	139	53	226	
2005/06	43	118	48	209	OL (1., 2., 3. letnik) M (vpis 1. letnik – samo 1 oddelek)
2006/07	28	94	52	174	OL (2., 3. letnik)

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

2007/08	19	68	55	142	OL (1., 3. letnik)
2008/09	14	65	41	120	
2009/10	13	67	32	112	OL – ni vpisa v 1. letnik
2010/11	-	67	24	91	
2011/12	6	67	18	91	
2012/13	7	66	24	97	
2013/14	9	60	19	88	
2014/15	9	51	25	85	
2015/16	6	40	31	77	
2016/17	11	47	25	83	
2017/18	13	43	16	72	

LETA VPISA PROGRAMOV OZIROMA POKLICEV

Leta 1994 in 1995 je bilo izvedeno tudi usposabljanje za pomožnega tapetnika, in sicer za potrebe takratne tovarne oblazinjenega pohištva Nova oprema. V šolskem letu 1999/2000 je bilo uvedeno izobraževanje za dva nova poklica: tapetnik in lesarski tehnik. Pridobljen je bil torej nov program poklicno-tehniškega izobraževanja za poklic lesarskega tehnika, ki traja 2 leti. S tem so tudi mizarji pridobili možnost nadaljevanja šolanja v Slovenj Gradcu. Izšolali smo tudi eno generacijo tapetnikov in mizarjev po dualnem sistemu izobraževanja.

Programi so se vseskozi pri vseh poklicih nekoliko spreminjali. V šolskem letu 2007/08 je bil program obdelovalec lesa spremenjen; izobraževanje se je iz 2,5 leta skrajšalo na 2 leti. Zadnja sprememba je bila v šolskem letu 2007/08 pri poklicu mizar. Kot novost se je uvedlo praktično usposabljanje pri delodajalcih – PUD, ki obsega 24 tednov izobraževanja v vseh treh letih.

Vpis: šolsko leto	Program in poklic	Ime šole	Opombe
1987/88	lesar širokega profila	Srednja šola Edvarda Kardelja Slovenj Gradec	1 oddelek – dislocirana enota Srednje lesarske šole Maribor
1991/92	-	-	ni bilo vpisa
1992/93	mizar-tapetnik: mizar	Srednja šola Slovenj Gradec	2 samostojna oddelka
1996/97	mizar-tapetnik: mizar	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola	
1997/98	lesarski delovodja (izobraževanje odraslih)	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola	1 oddelek – dislocirana enota Srednje lesarske šole Maribor
1999/2000	mizar-tapetnik: smer mizar smer tapetnik	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola	Poleg mizarjev še nov oddelek (kombiniran): poklic mizar in poklic tapetnik (dualni sistem izobraževanja)
1999/2000	lesarski tehnik – PTI	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola	
2003/04	obdelovalec lesa	Šolski center Slovenj Gradec Poklicna gostinska in lesarska šola	

Že naslednje šolsko leto se nam obeta pri poklicu mizar še ena sprememba, in sicer uvedba vajeništva. Poleg šolske oblike izobraževanja bomo mizarje izobraževali tudi po vajeniškem sistemu, kar pomeni, da se bo praktični del izobraževanja v celoti izvajal pri delodajalcih.

ŠTEVILO DIJAKOV OB ZAKLJUČKU IZOBRAŽEVANJA

V letih 1990–1994 je zaključilo izobraževanje za lesarja širokega profila 145 dijakov; od 1995–2017 je zaključilo šolanje 663 mizarjev, od tega je bilo pet tapetnikov; od 2006–2017 pa 60 obdelovalcev lesa. Izobraževanje pa je zaključilo tudi 292 lesarskih tehnikov v letih 2001–2017.

V programu za izobraževanje odraslih je leta 1994 in 1995 zaključilo izobraževanje 19 pomožnih tapetnikov, leta 1998 pa 27 lesarskih delovodij.

VELIKO ZANIMANJE ZA LESARSKO ŠOLO

Prispevek upokojenega profesorja Marijana Mikica iz leta 1988, ob začetku delovanja lesarskih programov na šoli

Viharnik je v avgustovski številki lani objavil kratko novico, da bo v okviru Srednje šole Edvarda Kardelja v Slovenj Gradcu z novim šolskim letom začel delovati dislociran oddelek mariborske lesarske šole. Obenem je izrazil prepričanje, da je bila ustanovitev oddelka lesarske šole utemeljena in bo koristna za lesarstvo v koroških občinah. Danes, po sedmih mesecih delovanja oddelka lesarjev, že lahko damo prve ocene dela in uspehov v tej usmeritvi, saj smo uresničili dobre tri četrtine delovnega programa, ki smo si ga zastavili v začetku šolskega leta. Oddelek dela po prenovljenem predmetniku posebne izobraževalne skupnosti za lesarsko usmeritev. Splošno izobraževalne predmete poučujejo učitelji Srednje šole Edvarda Kardelja, strokovne pa ustrezni strokovnjaki delovne organizacije LESNA Slovenj Gradec.

Štiriindvajset fantov in deset deklet iz štirih koroških občin in velenjske se je zbralo v istem razredu. Pred nekaj meseci še nepoznani, so se kmalu ujeli v homogeno učno in delovno skupino z željo, da bi kar najhitreje dosegli cilj, ki so si ga zastavili: postati lesar širokega profila. Ker je vsak začetek težak, tudi pri teh učencih ni šlo brez težav. Te so pri prehodu iz osnovne šole v srednjo šolo običajno povsem normalne in jih je mogoče s primernimi vzgojnimi prijemi in oblikami dela omiliti ali sploh odpraviti. Težave so se pokazale predvsem v različnih stopnjah znanj iz osnovne šole in nekoliko šibkejši motiviranosti za številne teoretične predmete, ki jih morajo obvladati že v prvem letniku.

Vendar nimamo razlogov za črnogledost; to so nam dokazali učenci sami, ki so v mesecu marcu uspešno opravili tudi že prvi teden delovne prakse. Praktični del pouka je potekal v tozdu Nova oprema, v prostorih vzorčne – učne delavnice, namenjene prav za učence lesarske usmeritve. Čeprav še neizkušeni in brez zadostnega znanja, so se učenci oprijeli dela z velikim zanimanjem in veseljem, saj je bil to prvi stik s tem, o čemer so morda sanjarili in razmišljali že mesece in leta: delo z lesom, oblikovanje, ustvarjanje. Vsi bi seveda radi čimprej začeli delati s stroji, da bi kar najhitreje videli uspehe svojega dela, vendar delovni postopki za zdaj tega še ne dopuščajo.

Ko sem se kot razrednik pogovarjal s svojimi učenci in jih spraševal, zakaj so se odločili za poklic lesarja, so vsi odgovorili, da zato, ker jih ta poklic veseli. Vsakdo od njih je tako ali drugače že obdeloval les – bodisi doma na kmetiji, v očetovi mizarški delavnici ali pa v lesarsko-tehničnem krožku v osemletki. Če zanimanje, nagnjenja in pobude res prihajajo iz učencev samih, so zanje in za družbo toliko dragocenejše; zato jih velja podpreti in dati učencem vse možnosti, da uresničijo svoje želje in hotenja, lesna industrija pa si bo tako izšolala profil kadrov, ki jih v koroški regiji zelo potrebujemo. Gozdni fondi dajejo regiji izredno bogastvo, razvoj lesno-industrijske predelave pa je predvsem odvisen od strokovne usposobljenosti delavcev, organiziranosti procesa proizvodnje in ekonomičnosti poslovanja. S premaknitvijo lesarskega oddelka iz Maribora v Slovenj Gradec, torej bližje lesno-surovinski bazi koroške regije, smo rešili kopico problemov; od ugodnejših in cenejših možnosti šolanja do možnosti zaposlovanja mlade delovne sile.

Starši, učitelji in delavci v lesni industriji koroške krajine smo to uvideli, zato zanimanje za ta profil delavcev lesarske stroke raste iz leta v leto. Tudi za prvi letnik lesarske usmeritve v novem šolskem letu 1988/1989 je veliko zanimanje, kakor so pokazali razgovori z absolventi osemletk po informativnem dnevu, 11. marca letos.

Čeprav moramo pedagoški in strokovni delavci vlagati veliko truda, da bi usposobili učence za dobre delavce v poklicu, in bomo morali prebroditi še marsikatero težavo na poti do cilja, lahko že sedaj rečemo, da smo uspešni. S svojim delom utemeljujemo, da smo upravičeno ustanovili oddelek lesarske v Slovenj Gradcu.

Je nekaj skrivnostnega v teh naših koroških lesovih, ledinah in grudah. Usode koroških ljudi so zvezane z njimi. So nenehen vir človekovih praktičnih dobrin, počitniškega oddiha in umetniškega snovanja. Kaj ne bi vnemali mladih src, ki stopajo v življenje! "In kaj so ljudje ko lesovi in ledine in grude in prst ..."

V Slovenj Gradcu, 31. marca 1988

Marijan Mikic, prof.

UČITELJSKI ZBOR SKOZI LETA IN OB RAZLIČNIH PRILOŽNOSTIH

Družili smo se ob različnih priložnostih, pri pouku, delovnih akcijah, športnih dnevih, maturantskih plesih ...

STAVBA NEKOČ IN DANES

Stavba na Gosposvetski 2, v kateri smo dolga leta izobraževali bodoče dijake lesarstva. V tej stavbi je pouk potekal od 1. 9. 2000 do 30. 8. 2009. Leta 2009 se je celotna šola preselila na Koroško 11, praktični pouk pa se je in še vedno izvaja na lokaciji Pod gradom 4.

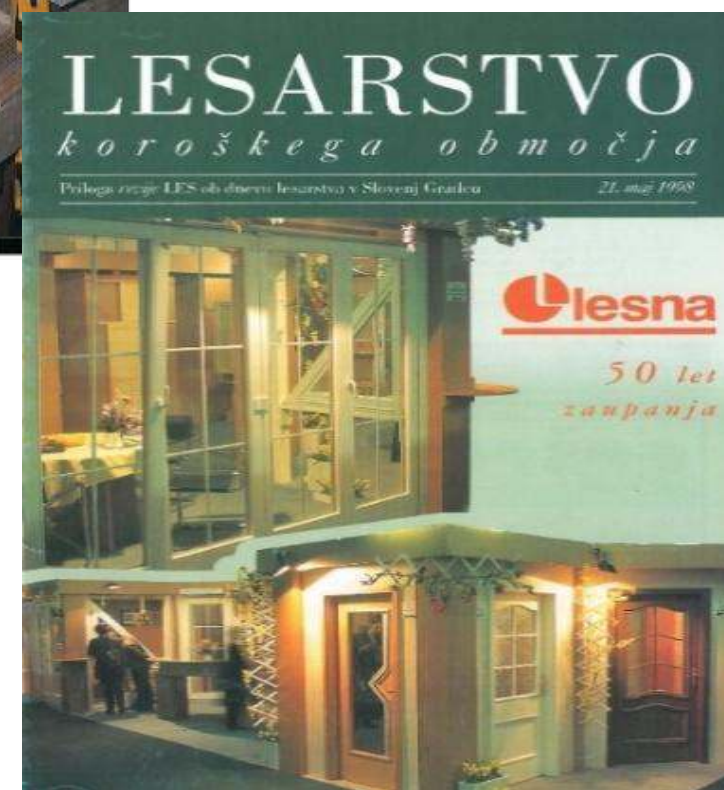
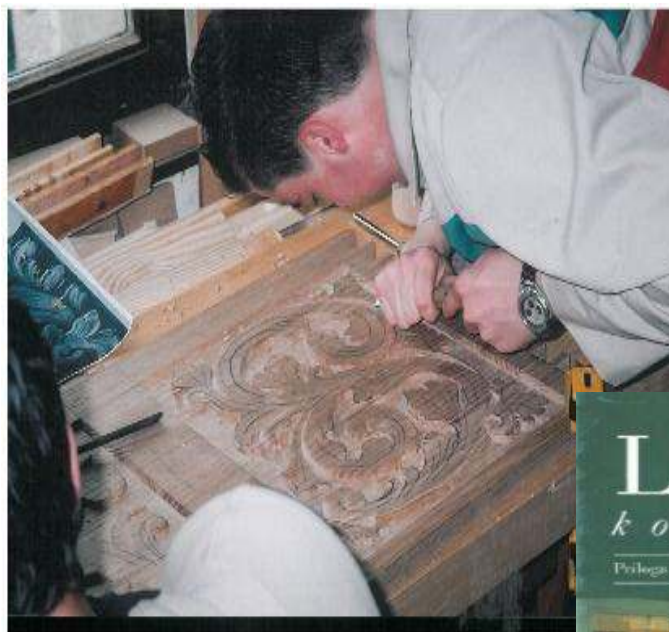
PROMOCIJA LESARKEGA PROGRAMA

Priznanje revije Les za najboljšo predstavitev lesarske šole ob razstavi na ljubljanskem pohištvenem sejmu, leta 1998

Sedijo od leve proti desni: Boris Pajer, Cvetka Hartman, Milan Katalinić in Milan Strmčnik

Stojijo od leve proti desni: Jože Pokrivač, Drago Tuš, Milena Škodnik, Štefan Pirnat in Ivan Škodnik

Lesarstvo koroškega območja

Maja 1998 je v Slovenj Gradcu potekala prireditev Dan lesarstva koroškega območja. Sodelovali so strokovnjaki s področja lesarske stroke in izobraževanja, govorili pa so o problemih izobraževanja v lesarstvu. Ob tem dogodku so pri reviji Les izdali posebno prilogo, v kateri je med drugim predstavljena zgodovina lesne industrije in trenutna situacija na Koroškem avtorice Milene Škodnik; predstavljena pa je tudi šola, in sicer o njej piše ravnatelj Ivan Škodnik. V šoli je bila tudi priložnostna razstava, dijaki pa so predstavili delavnico, v kateri so pridobivali praktične izkušnje.

Toplarji v Mislinjski dolini

Kozolci so del stavbne dediščine podeželja, ki so s svojo lego in obliko sooblikovali podobo prostora. V Mislinjski dolini so najbolj razširjeni dvojni vezani kozolci – toplarji. Naši dijaki so leta 1999 v svoji raziskovalni nalogi evidentirali vse toplarje, podrobneje pa so opisali tiste, ki so pod spomeniškim varstvom. V naslednjih letih so v merilu 1: 20 izdelali 12 maket kozolcev, ki so kulturni spomeniki. Predstavljene so bile v več krajih po Sloveniji in tudi v tujini; priložnostna razstava ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je bila maja 2004 v Münchnu.

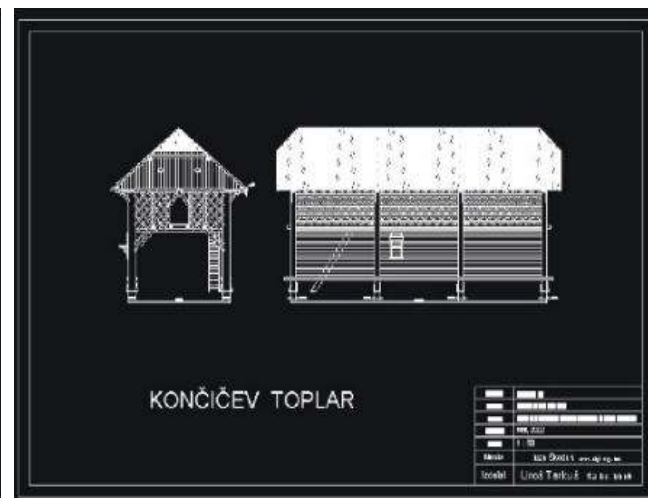
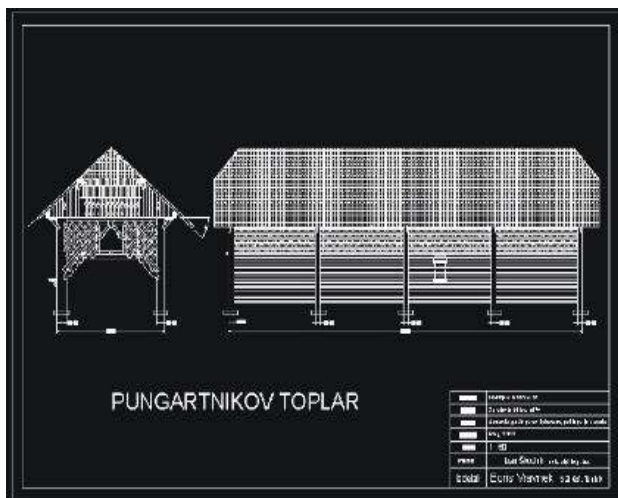
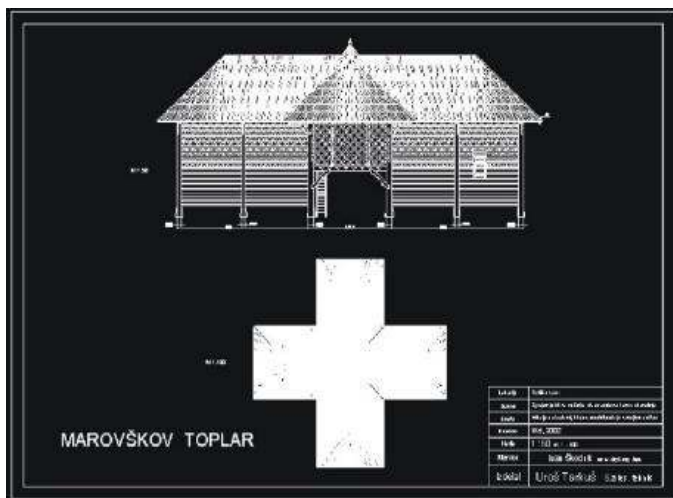
Fachschule für Bautechnik, Luisenstr. 9, 1. Stock, Raum 115 „Toplarji im Mislinja Tal“ – Slowenische Holzbauten

Einen Einblick in die faszinierende Ästhetik und Funktionalität ländlicher Bautraditionen und Zimmermannskunst in Slowenien vermittelt die Ausstellung „Toplarji im Mislinja Tal – Slowenische Holzbauten“. Zwölf der bedeutendsten und ältesten

Toplarji, die aus der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts stammen und jüngst zu historischen Kulturdenkmälern erklärt wurden, werden als originalgetreue Nachbauten im Maßstab 1 : 20 präsentiert. **Öffnungszeiten** 3. – 7. Mai 9 bis 16.30 Uhr **Eintritt frei**, **Veranstalter** Berufsschule für Industrieelektronik München **Infos** 089/23 33 44 08

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

Razstave izdelkov v šolski delavnici in šoli

Linorez 2/2 Svet v igri Tomaž Plazovnik, 2. a, M

Razstave na sejmih

Razstava izdelkov sodelovanja študentov arhitekture z dijaki naše šole, februar 2014

Razstava izdelkov – februar 2014

Razstava v Državnem zboru, 2015

Razstava Leseno pohištvo za šole in vrtce, februar 2018

Ustvarjalci razstave Dotik lesa, februar 2016

TEKMOVANJA

Lesarijada je državno tekmovanje lesarskih šol, kjer se dijaki pomerijo v stroki in na športnem področju. Stalnica teh tekmovanj je ročna obdelava lesa, druge discipline pa se nekoliko spreminjajo, določi jih šola organizatorica. Večkrat so bile izbrane discipline, kot so intarzija, prepoznavanje vrst lesa, risanje pogledov in podobno. Vsako leto jo organizira druga šola, v Slovenj Gradcu pa se je Lesarijada odvijala že dvakrat, leta 2001 in 2010. Naši dijaki so na teh tekmovanjih vselej zelo uspešni. Ekipno smo se velikokrat uvrstili med prva tri mesta, ekipni zmagovalci smo bili tudi tri leta zapored, to je od leta 2012 do 2014.

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

Leta 2010 smo na Lesarijadi podelili posebne pokale s simbolom goloba, ki smo jih osnovali in naredili sami. Pokali naj bi tekmovalce spominjali na doživetje tekmovanja, na mesto Slovenj Gradec kot glasnika miru, osrednje sporočilo je mir na svetu, ki ga predstavlja golob.

Lesarijada 2004 skozi oči dijakov Ferdinanda in Danija

LESARIJADA 2004

Tudi letos je potekalo tradicionalno srečanje slovenskih lesarskih šol, in sicer 22. aprila na Višji lesarski šoli v Mariboru. Kot že vsa leta doslej, smo se tudi letos nekateri dijaki PGLŠ udeležili tega tekmovanja. Tekmovali smo v prepoznavanju lastnosti in uporabe lesa različnih vrst, pomerili smo se v rezbarstvu, izdelavi kotnih lesnih vezi, odbojki ter namiznem tenisu, na koncu pa smo se preizkusili še v raznih družabnih igrah. Že vrsto let se uvrščamo med najboljše v Sloveniji in tako smo tudi letos dosegli odlične rezultate, in sicer smo bili v skupnem seštevku na prvem mestu.

Lesarijada nam ne pomeni zgolj tekmovanja med šolami, ampak gre za druženje, sklepanje poznanstev s sovrstniki iz drugih šol Slovenije, izmenjavanje strokovnih izkušenj, ki so in bodo zelo pomembne v našem poklicu. Zahvalila bi se vsem mentorjem, ki so pripomogli k tako dobri uvrstitvi na tekmovanju.

Ferdinand Štecharnik, LT 2 A
Dani Avbreht, LT 2 A

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

Sloveniaskills in EuroSkills

Sloveniaskills je tekmovanje v poklicnih spretnostih, ki se odvija vsaki dve leti. Zmagovalci se pomerijo na evropski olimpijadi poklicev, imenovani EuroSkills.

Leta 2010 smo bili v Slovenj Gradcu prvi organizator takega tekmovanja za lesarsko področje v Sloveniji. Takrat je ekipa slovenjgraških lesarjev dosegla 2. mesto, naš dijak Marko Merkač pa je naslednje leto na EuroSkillsu v Lisboni na Portugalskem dosegel med posamezniki odlično 2. mesto.

30 let lesarskih programov v Slovenj Gradcu

Na letošnjem SloveniaSkillsu so dijaki lesarji tekmovali v dveh panogah in v obeh sta bila najboljša naša dijaka. V panogi stavbni mizar je zmagal Tadej Kalajžič, v panogi pohištveni mizar pa Jernej Poročnik.

ČEZMEJNO SODELOVANJE

Čezmejno sodelovanje s Poklicno šolo iz Wolfsberga

Na lesarskem področju je šola intenzivno in uspešno sodelovala s Poklicno šolo iz Wolfsberga iz Avstrije kar nekaj let. To sodelovanje se je začelo maja 1999, ko sta v Slovenj Gradcu direktor Poklicne šole iz Wolfsberga Franz Fuchs in ravnatelj Poklicne gostinske in lesarske šole Ivan Škodnik podpisala listino o sodelovanju pri načrtovanju in izvajanju programa izobraževanja za poklic mizar. Smernice za nadaljnje delo so bile s tem začrtane.

Že čez mesec dni, to je junija 1999, smo skupaj razstavljali izdelke dijakov in vajencev na sejmu Prezenta v Slovenj Gradcu. Za vajence iz Wolfsberga je bila organizirana tudi strokovna ekskurzija v Tovarno pohištva Pameče. Skupno razstavljanje na sejmih se je nadaljevalo. Tako smo leta 1999 in 2000 na Ljubljanskem pohištvenem sejmu poleg dosežkov naših dijakov razstavili tudi izdelke vajencev iz avstrijske šole.

Dijake in vajence so povezovala tudi športna srečanja. Naši dijaki so na športnem tekmovanju poklicnih šol v Wolfsbergu sodelovali dvakrat, in to v letu 1999 in 2001. Aprila 2000 se je ekipa dijakov naše šole udeležila okrožnega tekmovanja vajencev v ročnih spretnostih v Wolfsbergu. Čez leto dni, aprila 2001, je bila naša šola organizatorica Lesarijade in na tem tekmovanju so sodelovali tudi avstrijski vajenci.

Mednarodni posvet o dualnem izobraževanju mizarjev v Sloveniji in Avstriji

Ta posvet je pripravila naša šola februarja 2000, pobudo zanj pa sta dali obe partnerski šoli. Posvet je bil namenjen dualnemu izobraževanju mizarjev in izmenjavi izkušenj na tem področju. Ker je bil dolgoročni cilj sodelovanja obeh šol izmenjava vajencev, je bil posvet namenjen tudi navezavi stikov med obrtniki in podjetniki iz obeh dežel. Sodelovalo je okrog 40 udeležencev iz Avstrije in Slovenije. Na srečanju se je pokazalo, kako velike so razlike med uveljavljenim avstrijskim in našim modelom izobraževanja.

Izmenjava vajencev

Program izmenjave vajencev po projektu Leonardo da Vinci je potekal v septembru 2001. Tritedenska izmenjava je potekala istočasno na obeh lokacijah. Deset vajencev iz wolfsberške šole je gostovalo pri nas, dvanajst naših vajencev in dijakov pa v Avstriji. Prvi teden so vajenci in dijaki delali v mizarških obratih v regiji in širši okolici šole,

naslednja dva tedna pa so se izobraževali v šoli. Avstrijski vajenci so se v šolski lesarski delavnici usposabljali na CNC-stroju, kar jim je bilo še posebej zanimivo, saj takega stroja v njihovi šoli še niso imeli. Tudi naši dijaki so prinesli domov veliko novih znanj in izkušenj.

Slovenj Gradec in Wolfsberg sta izmenjala vajence

Gostujočim vajencem poklicnih lesarskih šol iz Wolfsberga se v nedeljo izteka tretji teden obiska pri kolegih iz Poklicne gostinske in lesarske šole Slovenj Gradec. V sredo so v slovenjegraški šoli pripravili razstavo izdelkov, ki so nastali med izmenjavo dijakov, in predstavitev projekta, odprto za javnost. Prvi teden so bili Avstrijci pri obrtnikih in podjetnikih, 14 dni pa v šoli, pri pouku in na usposabljanju na stroju za računalniško vodeni razrez lesa. Z izmenjavo so učenci zadovoljni, poudarili so, da so se naučili tudi veliko novega o slovenski kulturi. Ravnatelj Poklicne gostinske in lesarske šole Slovenj Gradec **Ivan Škodnik** pravi, da so gostujoči vajenci z delom na računalniško vodenem stroju izpolnili vrzel v znanju, saj lesarska šola v Wolfsbergu take naprave nima. Učenci so delali vsak dan od 8. do 17. ure. (krp)

Sodelovanje z Višjo gradbeno šolo iz Münchna

Sodelovanje je potekalo v okviru projekta z naslovom Toplarji v Mislinjski dolini. Sredstva zanj je prispevala EU. Ta del projekta se je odvijal julija 2004, ko je skupina 26 študentov (med njimi so bile tri študentke arhitekture iz Španije) z višje gradbene šole iz Münchna teden dni proučevala toplarje na našem območju. Podrobneje so analizirali štiri toplarje, ki so etnološki spomeniki. Z raziskavo so skušali najti odgovore na vprašanja, v kakšnem stanju so kozolci, kako jih obnoviti in ohraniti ter vključiti v turistično ponudbo Mislinjske doline.

PRISPEVKI DIJAKOV IN DOGODKI

KAKO SE POČUTIM NA POKLICNI LESARSKI ŠOLI?

Delo mizarja je zelo lepo in pošteno. Sama šola ni težka, je pa nekaj predmetov, kjer se je treba veliko učiti, na primer matematika, strokovno računstvo, tehnologija, slovenščina ... Najbolj všeč mi je praksa, kjer se marsikaj zanimivega dogaja. Imamo se zelo lepo.

Tomaz Robin, L1B

VESELJE

Pravkar dozorelo sadje
diši.
Slamnati krovi
kot čili mladeniči.
A vpahljivi so v polju
novi zidovi,
a še vpahljivejši
zeleni gozdovi.

Večer je kot
zlata zarja.
Zazrimo se vanj.

Ferdo Šteharik, 2. a-razred, mizar

VESELJE

Mlado sadje diši.
Slamnati krovi
kot nasmejani mladeniči.
A veseli so v polju
beli zidovi,
a še najsrečnejši
barvni gozdovi.

Tam za vrhovi
sonce vzhaja.
Veselo pes zalaja,
če pride poznanec,
se še enkrat prebudi.

Jutro je kot
belo življenje.
Prebudimo se.

Peter Vtič, 2. a-razred, mizar

DOBRO SEM SE ODLOČIL

Sem Marko Štifter, trenutno obiskujem zadnji oz. 2. letnik lesarskega tehnika. Kot vsak izmed vas sem se moral tudi jaz vpisati v šolo, ki me je veselila. Veliko sem premišljeval, ali sem si izbral pravi poklic za svoje življenje. Ko sem hodil na informativne dneve, mi je v najlepšem spominu ostala lesarska šola. Poklic mizarja me je zelo veselil, saj sem rad delal z lesom, in menim, da sem se pravilno odločil. Kar hitro je minilo, ko sem sedel prvič v šolske klopi. Profesorji so bili odlični in so mi povedali veliko novih in zanimivih stvari, ki jih še nisem videl oz. spoznal. Najpomembnejši pa je bil praktični pouk, ko smo sami začeli delati prve vezi vse do izdelka. Po končani triletni šoli sem se odločil za nadaljevanje, saj se mi je zdelo, da je premalo biti samo mizar, ampak moraš biti kaj več, če hočeš, da ti bo "fajn" v življenju. Hitro so minila 4 leta in zdaj sem v zadnjem letniku. Pred mano je še samo poklicna matura in upam, da jo bom opravil, saj si želim nadaljevati študij v lesarstvu. Zato pozivam vse dijake, da naj se učijo in hodijo v šolo, saj se učijo zase in ne za starše ali profesorje.

Marko Štifter, 2. a LT

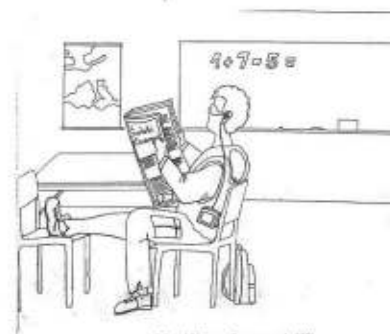
Brez zabave pač ne gre.

DESET LESARSKIH ZAPOVEDI

1. Rodili smo se zato in živimo zato, da počivamo.
2. Če je delo zdravje, naj živi bolezen.
3. Počivaj čez dan, da boš zvečer lahko spal.
4. Delaj manj, kot zmoreš, in tisto, kar zmoreš, prepusti drugim.
5. Če je sošolec v sporu z učiteljem, ga moraš rešiti.
6. Od prevelikega počivanja ni še nihče umrl.
7. Kar lahko storiš jutri, ne delaj danes.
8. Če te prime, da bi se učil, se usedi v kot in počakaj, da nap ad mine.
9. Bolan moraš biti najmanj enkrat na teden.
10. Če vidiš koga, da »šprica«, se mu pridruži.

SOVRAŽNIK, KDOR S HVALO NAS NAPAJA,
PRIJATELJ, KDOR NAPAKE NAŠE GRAJA!

Dani Prošt, 5. a-razred, lesarski tehnik

Matej Koren, 3. o-razred, GD

Med bivšimi dijaki je bil tudi uspešen harmonikar Nejc Pačnik, ki je osvojil več priznanj, bil je tudi evropski prvak.

Pustovanja

Miklavževanje

Kostanjev piknik

Športni dnevi

SODELOVANJE DIJAKOV S ŠTUDENTI

Sodelovanje dijakov s študenti arhitekture

Sodelovanje šole s Fakulteto za arhitekturo iz Ljubljane poteka že od pomladi leta 2013. Rezultat sodelovanja je vrsta novih, unikatnih izdelkov. Študenti so na oblikovalskih delavnicah oblikovali izdelke in pohištvo iz lesa. Namen teh delavnic je bil razvoj in realizacija funkcionalnih lesenih izdelkov za vsakdanjo uporabo na način, ki raziskuje nove možnosti oblikovanja in rabe lesa. Idej študentov je bilo veliko in predstavljene so bile dijakom. Izbrane izdelke je bilo treba konstrukcijsko in tehnološko razviti. To je bilo delo dijakov, pri katerem je tekla komunikacija in potekalo konstruktivno sodelovanje med dijaki in študenti. Dijaki so nato izdelke izdelali v šolski lesarski delavnici. Rezultati njihovega dela so bili predstavljeni širši javnosti na treh razstavah v Slovenj Gradcu:

1. razstava: Drevesa dosežejo svoj smisel v izdelkih, februar 2014,
2. razstava: Dotik lesa, februar 2016,
3. razstava: Leseno pohištvo za šole in vrtce, februar 2018.

Ti izdelki so bili predstavljeni tudi v več krajih po Sloveniji.

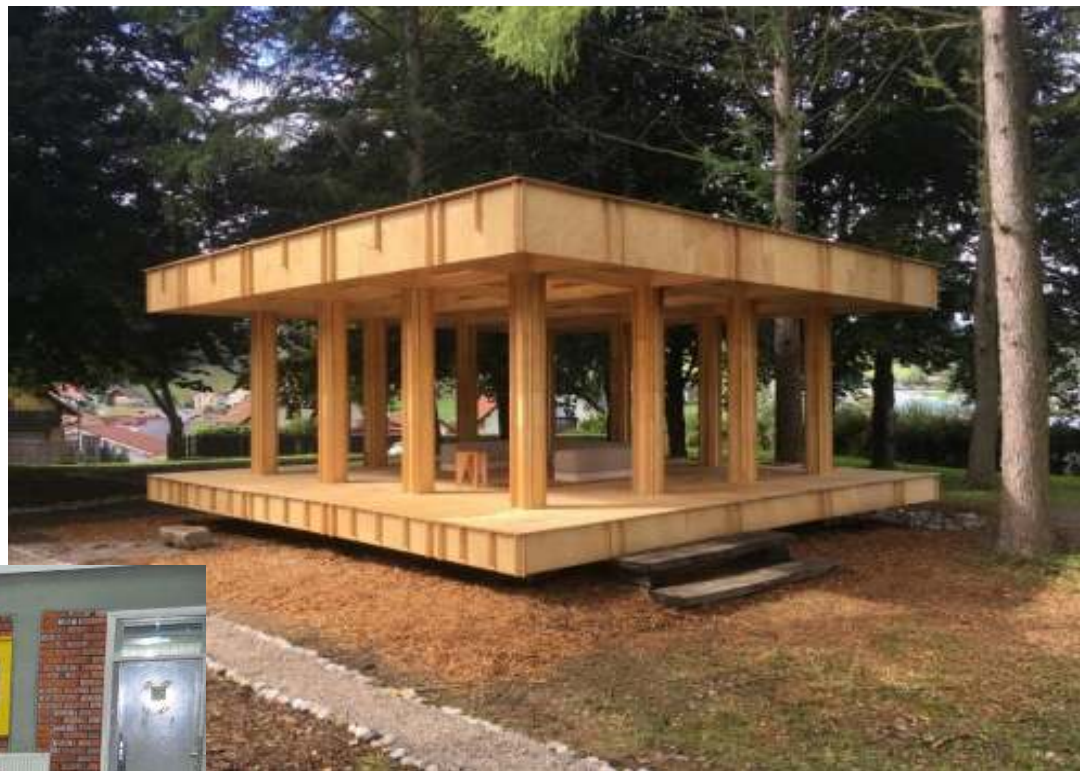

Mednarodni projekt paviljon prijateljstva

Japonski paviljon, paviljon prijateljstva, je rezultat sodelovanja študentov Fakultete za arhitekturo iz Ljubljane, študentov s tokijske univerze Keio University in dijakov lesarskih programov. Leta 2017 je skupina študentov z Japonske v sodelovanju s študenti iz Ljubljane izdelala načrt paviljona, naši dijaki so v delavnici razžagali furnirne plošče v predvidne mere in oblike, vsi skupaj pa so paviljon sestavili ter postavili. Paviljon je konstruiran v japonski arhitekturi, vsi sestavni deli so leseni. To je prvi japonski arhitekturni objekt v Sloveniji in je postavljen v parku ob šoli.

OPREMA V LESARSKI DELAVNICI

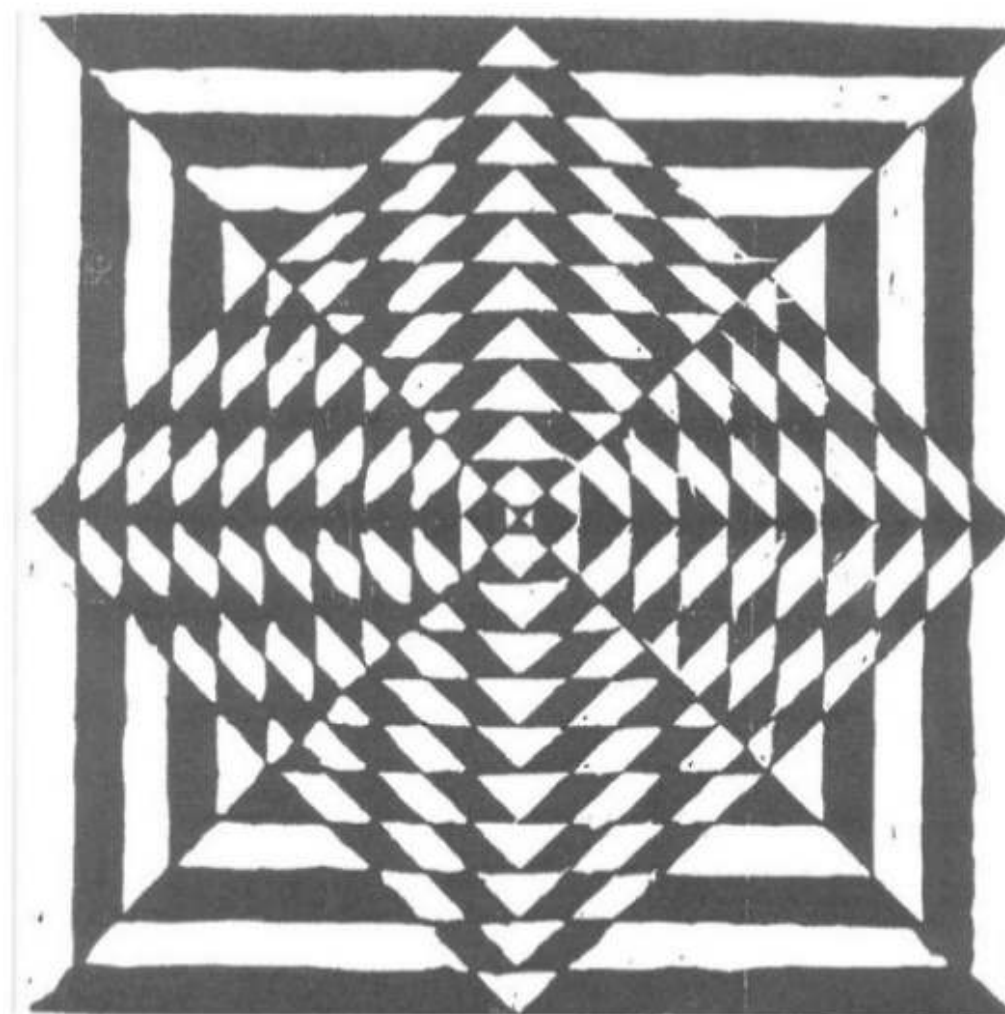
Ob začetku delovanja lesarskega programa so bili v šolski lesarski delavnici stroji, ki jih je imelo podjetje Lesna v svoji vzorčni delavnici. Stroji so bili precej iztrošeni, zato so strojni park vsa leta obnavljali. Pretežno so bili stroji financirani s strani sponzorjev, nekaj sredstev zanje pa je prispevala šola od prihodkov trženja lesarske delavnice.

Stroji in naprave, ki smo bili jih kupili: CNC-stroj, robna brusilka, horizontalni vrtalni stroj, vertikalni vrtalni stroj, silos s ciklonom za žagovino, okvirna stiskalnica, kontaktna brusilka, formatna žaga, poravnalni skobeljni stroj, debelinski skobeljni stroj, stružnica, stiskalnica za ploskovno lepljenje, laserski gravirni stroj.

Največjo »revolucijo« je predstavljal leta 2000 nakup CNC-stroja – sodobnega, računalniško vodenega stroja za obdelavo. Ideja o nakupu tega stroja je nastala leta 1998, ko se je začelo čezmejno sodelovanje poklicnih šol na obmejnem območju Avstrije in Slovenije.

Linorez 2/2 Piramida

Klemen Knez, 2. a, M

SODELOVANJE ŠOLE PRI OBNOVI KULTURNO-ZGODOVINSKIH SPOMENIKOV

Dijaki in profesorji lesarskih programov so večkrat sodelovali pri obnovi kulturno-zgodovinskih spomenikov. Največji delež svojega dela so prispevali pri obnovi cerkve na Uršlji gori ter pri obnovi Plešivškega mlina.

Plešivški mlin – izdelava rač. V lesarski delavnici so bila izdelana tudi okna s polkni in vhodna vrata.

Za cerkev na Uršlji gori je bilo izdelanih 15 gotskih oken različnih dimenzij iz macesnovega lesa ter okvirjev za slike križevega pota.

Obnova vhodnih vrat Oš Mežica

PODJETNIŠKE DELAVNICE

Dijaki in učitelji lesarskega programa so se v več letih udeleževali podjetniških delavnic v sodelovanju s Podjetniškim centrom Slovenj Gradec. Namen delavnic je bil razvijati podjetniški duh, ustvarjalnost, kreiranje podjetniških idej in veščin.

Želja je tudi bila, da podjetniške delavnice vodijo mlade ljudi v samozaposlitev, torej postanejo kot način življenja. Teme delavnic so bile različne, osrednja pozornost pa je bila namenjena lesu, njegovi obdelavi ter tržni vrednosti izdelkov. Dijaki so se delavnic udeleževali z velikim veseljem in si ob tem pridobili veliko koristnih znanj. Več pa v prispevku dijaka Cirila.

Rok Kotnik, 2. a

Podjetniške delavnice

V mesecu oktobru so v popoldanskem času na šoli potekale podjetniške delavnice. Namenjene so predvsem dijakom zaključnih letnikov. Udeležili smo se jih dijaki in dijakinje programov lesarski (PTI) in turistični tehnik. Predavanja so trajala štirinajst dni in v tem času smo dijaki spoznali način izdelave poslovnega načrta, ki smo ga morali na koncu narediti in ga pred komisijo predstaviti. Predavali so nam strokovnjaki in strokovnjakinje iz Podjetniškega centra Slovenj Gradec.

Dijaki smo bili razdeljeni v skupine in vsaka si je najprej izbrala podjetniško idejo. Pri predavanjih smo spoznali, da je treba vložiti veliko truda in inovativnosti, da nastane poslovni načrt. Na koncu smo svoje izdelke predstavili komisiji, ki nas je ocenila. Najboljše skupine so bile nagrajene s praktičnimi nagradami. Predavatelji so bili zadovoljni, saj so bili predstavljeni izdelki kakovostni.

Podjetniške delavnice so zelo koristne, saj smo dijaki spoznali vse postopke, kako ustanoviti lastno podjetje.

Ciril Orter, 2. a LT

STROKOVNE EKSKURZIJE

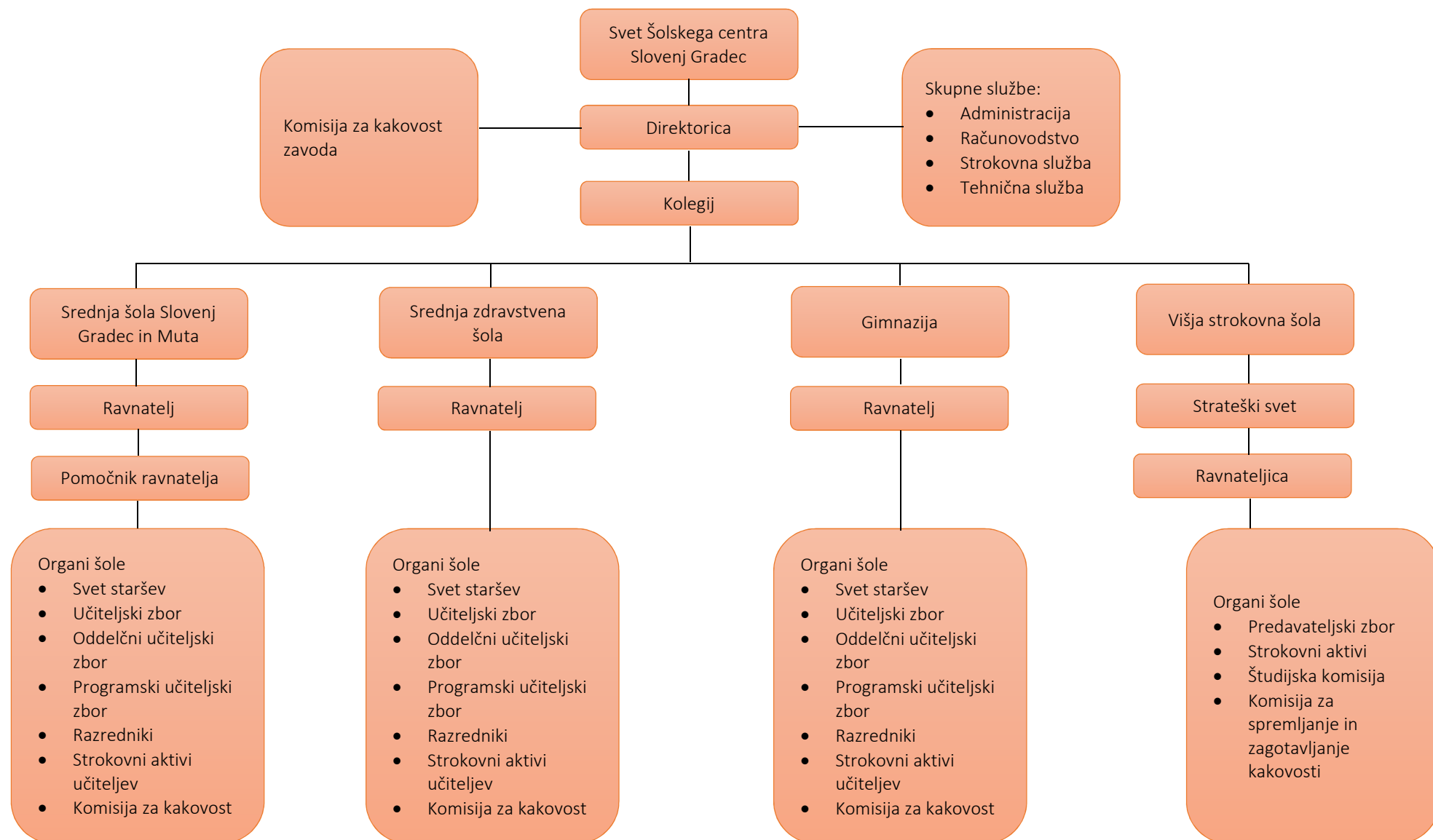
Strokovne ekskurzije so del pouka. Obiskali smo več mizarskih podjetij, sejmov, žag ter tudi Pahernikove gozdove. Na ekskurzijah so dijaki opravljali razna opravila: pogozdovanje, sajenje kostanjev, čiščenje podrasti ...

4 ORGANIZACIJA ŠOLSKEGA CENTRA TER ZAPOSLENI V SŠSGM

ORGANIGRAM ŠOLSKEGA CENTRA SLOVENJ GRADEC

SEZNAM VSEH ZAPOSLENIH NA SREDNJI ŠOLI SLOVENJ GRADEC IN MUTA V ŠOLSLEM LETU 2017/2018

LIDIJA AJTNIK	ALENKA HELBL	NATAŠA OSOJNIK	VERONIKA SUŠNIK
VANJA BANFRO	PETER HERGOLD	ANDREJ OTTO	NATALIJA SVETINA
MARTA BELIČ	MONIKA HRIBERNIK	ANICA OVNIČ	DRAGOMIRA ŠAVC
LUCIJA BERHTOLD	SIMONA HUDRAP	BORIS PAJER	MILENA ŠKODNIK
IRENJA BEVCL	IRENA HUSIĆ	ERIKA PAJTLER	TOMAŽ ŠOSTER
ANDREJA BREZNIK	MARIJA JAMNIKER	METKA PEČOVNIK	NATAŠA ŠPEGELJ
MAJDA BUKOVNIK	IVAN JANIŠ	ŠTEFAN PIRNAT	MATJAŽ ŠTRASER
ALEKSANDER CAMLEK	VERICA JAUŠOVEC	SUZANA PLANŠAK	PETRA TOMŠIČ
NATALIJA ČERNJAK	OLGA JEZNIK	ANDREJA PREGLAV VERDINEK	TATJANA TOVŠAK
TADEJA DIMC	IRENA JUVAN	ALENKA RAPUC	NATAŠA URANC
IRENA DOLER	KARMEN KETIŠ	MARTINA RAZDEVŠEK	LUKA URISK
MARINKA DRETNIK	BERNARDA KLANČNIK	ALENKA RECKO	SUZANA URŠEJ
TOMANA ES PODPEČAN	ANDREJ KLOBČAR	BOŠTJAN REPAS	JANKO URŠNIK
SONJA FERK	ERNEST KOCUVAN	STANKO ROBNIK	VASFA VARCAR
NATALIJA FUŽIR	BERTA KOMPREJ	VESNA ROBNIK	ANICA VOGRIN
BARBARA GAŠPERŠIČ VODOPIJA	GABRIJELA KOTNIK	ALMIRA ROGINA	ANITA VOLER
JANEZ GLOBOVNIK	SILVA LEDINEK	SONJA SMOLAR	DANILO ZALOŽNIK
ANITA GOLTNIK URNOUT	BOGOMIR LIKAR	DARJA SOVINC	MARJA ZALOŽNIK
MATEJA GORIŠEK	HELENA MERKAČ	JANA STERŽE	ROMAN ZALOŽNIK
RENATA GRADIŠNIK	DAMJANA MEŽA	MILICA STEVANOVIĆ	JANJA ŽIGART
ZDENKA GRIL	DORA NAJRAJTER	PETRA STRAUNIK	ROMAN ŽIVIČ
KARMEN GRUDNIK	MATEJ OGRIZ	MILAN STRMČNIK	NEVENKA ŽLEBNIK
JANEZ HARUM			

70. OBLETNICA SREDNJEGA ŠOLSTVA NA MUTI IN 30. OBLETNICA LESARSTVA V SLOVENJ GRADCU

IZDAL

ŠOLSKI CENTER SLOVENJ GRADEC
SREDNJA ŠOLA SLOVENJ GRADEC IN MUTA

ODGOVORNI UREDNIK

Bernard Kresnik

UREDNIŠKI ODBOR

Bogomir Likar, Milena Škodnik, Lidija Ajtnik, Anica Ovnič, Veronika Sušnik, Jana Sterže

LEKTORIRANJE

Anica Ovnič

OBLIKOVANJE

Ernest Kocuvan, Marinka Dretnik

FOTOGRAFIJE

Arhiv Srednje šole Slovenj Gradec in Muta, osebni arhivi

ZALOŽNIŠTVO IN TISK

Tiskarstvo in knjigoveštvo Grešovnik, d. o. o.
Brda 10 a, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu

NAKLADA

200 izvodov

Slovenj Gradec, maj 2018